

Ontwikkelstrategie aanpak ondermijning 2023 e.v.

Eén coalitie tegen ondermijning in de regio Den Haag

REGIO DEN HAAG – FORSE GROOTSTEDELIJKE EN STERK VERTAakte ONDERMIJNINGSPROBLEMATIEK

De regio Den Haag bestaat uit 27 gemeenten¹. Met onder meer Den Haag, Leiden, Zoetermeer, Gouda en Alphen aan den Rijn is sprake van **sterk verstedelijkt gebied** midden in de Randstad. Andere grote steden als Rotterdam, Amsterdam en Utrecht en de mainports Schiphol en Rotterdamse Haven zijn nabij gelegen. De regio Den Haag is een regio met daarnaast een groot groen hart met landbouw, tuinbouw, sierteelt en belangrijke mainports als de bloemen- en fruitveilingen. Scheveningen-Haven beschikt bovendien over een open verbinding met de Noordzee. De regio wordt dan ook gekenmerkt door **een sterke logistieke infrastructuur en markt**, die zowel nationaal als internationaal georiënteerd is.

De regio Den Haag beschikt over **veel ondermijningsgevoelige branches** - zoals de glastuinbouw, transportbedrijven, automotive branche, vastgoed etc.. Het grootste glastuinbouw-cluster van de wereld bevindt zich voor een groot deel in de Haagse regio; dit gaat gepaard met een fijnmazige logistiek en een breed nationaal en internationaal afzet- en verspreidingsgebied, die niet alleen gunstig is voor bonafide ondernemers. Criminelen maken graag gebruik van deze uitstekende logistieke condities in onze regio voor onder meer de drugshandel.

¹ Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland, Zoetermeer, Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Krimpenerwaard, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Waddinxveen, Zoeterwoude en Zuidplas.

De regio Den Haag maakt bovendien deel uit van **de dichtstbevolkte provincie van Nederland**. Er is sprake van **forse grootstedelijke ondermijningsproblematiek**, die zich niet enkel beperkt tot de grote steden Den Haag en Leiden. In de G4 neemt Den Haag een derde plek in ten aanzien van het totaal aantal geregistreerde misdrijven.

Uitgaande van indicatoren uit het dataproject 'Zicht op Ondermijning' op thema's als 'misbruik van vastgoed', 'drugsproblematiek' en 'kwetsbare branches' scoren Den Haag en enkele andere gemeenten op een aanzienlijk aantal indicatoren, die indicatief kunnen zijn voor risico's op het vlak van ondermijning. Ook **sociaal-economische aspecten** spelen hierbij een rol. In onderzoek met als focus brede welvaart komt de Haagse regio regelmatig als zorgelijke regio terug. Daarnaast vestigen zich veel arbeidsmigranten in de regio Den Haag. Ze kunnen veelal geen aanspraak maken op het wettelijke sociale vangnet, terwijl door de omstandigheden waarin ze verkeren situaties als arbeidsuitbuiting in de hand worden gewerkt. **Arbeidsuitbuiting is – los van drugscriminaliteit – daarom een belangrijke prioriteit in onze regio.**

Verder is de problematiek van **jonge aanwas** een terugkerend punt van zorg in onze regio, onder andere in Den Haag en Leiden, maar bijvoorbeeld ook in andere gemeenten als Zoetermeer, Gouda, Delft, Leidschendam-Voorburg en Katwijk. Jeugdcriminaliteit is vaak een voorbode voor criminele carrières. En er is steeds vaker op jonge leeftijd sprake van ernstige delicten, zoals ernstige geweldsdelicten met wapens en drugs.

Zo zien we in Den Haag dat jongeren vaker betrokken zijn bij handel in harddrugs. Met name Haagse jongeren die opgroeien in de Schildersbuurt, Groente- en Fruitmarkt en Moerwijk kennen een substantieel hoger risico om bij drugscriminaliteit betrokken te raken; in Moerwijk-Oost loopt ongeveer 12% van de jongeren hoog risico om betrokken te raken in drugscriminaliteit.

Uitgaande van registraties van misdrijven en overlast vallen delen van het Centrum en met name Escamp negatief op². Zo komt bijvoorbeeld uit het Algemeen Veiligheidsbeeld van de Eenheid Den Haag 2022 naar voren dat 'uithalers' in de Rotterdamse Haven regelmatig uit Den Haag afkomstig zijn.

² Staat van de stad Den Haag 2022, blz. 226.

Kort samengevat, zien we in onze regio forse ondermijningsproblematiek in de vorm van onder meer **georganiseerde drugscriminaliteit** over de volle breedte (cocaine, hennep, crystal meth, heroïne en synthetische drugs), **witwassen, arbeidsuitbuiting, mensenhandel, vastgoedfraude, OMG's en jonge aanwas**. De problematiek in de regio Den Haag is met een G4 stad en gelegen midden in de Randstad vergelijkbaar qua problematiek met de omliggende gebieden, zoals Midden-Nederland, Rotterdam en Amsterdam. **Vermogen** is binnen de ondermijningsproblematiek een terugkerend element, evenals **gebruikmaking van logistieke knooppunten en leegstaande locaties en vastgoed. Vormen van ondermijnende criminaliteit die sterkt verknoopt zijn met legale structuren in onze regio, en tevens wijdivertakt binnen onze regio en omliggende regio's**. Tegelijkertijd vraagt de problematiek om maatwerk qua aanpak binnen onze regio; de grootstedelijke ondermijningsproblematiek in gemeenten als Den Haag, Leiden, Delft en Gouda is een andere dan die in Kaag en Braassem of bijvoorbeeld Wassenaar.

WAAR STAAN WE ALS 'EEN COALITIE TEGEN ONDERMIJNING' IN DE REGIO DEN HAAG?

De afgelopen drie jaar hebben we als gezamenlijke partners in de strijd tegen ondermijning met als basis **'Eén coalitie tegen ondermijning 2020 – 2022'** flink geïnvesteerd, mede met behulp van de incidentele middelen vanuit het Rijk, in de onderlinge samenwerking, het verkrijgen van meer zicht op de problematiek en een stevige gezamenlijke aanpak.

Binnen de RIEC-samenwerking in de regio Den Haag hebben we als politie, 27 gemeenten, OM, belastingdienst, provincie Zuid-Holland, KMar, FIOD, IND, UWV, NLA en de NVWA **vanuit één samenhangende strategie samengewerkt** aan onder meer:

- **Integrale ondermijningsbeelden en weerbaarheidsscans** voor de 27 gemeenten;
- **Integrale casuïstiek**; het afgelopen jaar hebben we alleen al in 88 casussen ingezet op integrale informatie-uitwisseling en opvolging door onder meer strafrechtelijke, bestuurlijke en fiscale interventies, of een slimme mix daarvan;
- **Thematische aanpakken** zoals aanpak ondermijning op bedrijventerreinen, in de horeca, gerelateerd aan vastgoed, kwetsbare wijken, weerbare sierteelt, criminele families etc.
- **Bestuurlijke weerbaarheid**, waaronder de inzet van Bibob-instrumentarium, Damoclessluitingen, stopgesprekken etc.
- **Verdiepende fenomeenonderzoeken** naar jonge aanwas, crystal meth, de faciliterende rol van notarissen bij vastgoedcriminaliteit in relatie tot drugs, ondermijning in het buitengebied en de (glas) tuinbouw etc.
- **Awareness en actiecommunicatie**, zoals het ontwikkelen van filmpjes en posters om de meldingsbereidheid te vergroten en social media campagnes.

Hiermee is de afgelopen drie jaar een stevige basis voor brede regionale doorontwikkeling van de aanpak gelegd. Het beeld van de aard en omvang van de ondermijnende criminaliteit wordt steeds scherper. Ook hebben we lessen in aanpak en samenwerking opgedaan, waar we in de komende periode dankbaar gebruik van maken. Evenals inzichten in waar nog blinde vlekken zijn of waar we met elkaar anderszins in de aanpak nog meters te maken hebben.

DE REGIONALE ONTWIKKELSTRATEGIE 'EEN COALITIE TEGEN ONDERMIJNING 2023 E.V.' GEKOPPELD AAN DE INZET VAN LANDELIJKE VERSTERKINGSGELDEN:

Ook in deze overkoepelende strategie op de aanpak van ondermijning in de regio Den Haag voor de periode 2023 e.v. maken we weer nadrukkelijk **de koppeling tussen onze bredere ontwikkelstrategie en de inzet van de nu structurele Rijksversterkingsgelden binnen onze regio**. Ook sluit dit plan één op één aan bij “De coalitie voor veiligheid 2023 – 2026, Regionaal Beleidsplan Eenheid Den Haag”. Verder maken van de aanpak in onze regio ook de acties in het kader van het project ‘Weerbare sierteelt’ en de aanpak van jonge aanwas in enkele wijken in Den Haag Zuidwest uit welke separaat gefinancierd worden vanuit de middelen voor mainports en voor preventie met gezag.

Wat is nodig voor een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit in de regio Den Haag? En hoe kunnen we onze in 2020 gestarte Coalitie tegen ondermijning toekomstbestendig maken, waarbij we uitgaan van het te realiseren van maatschappelijke impact? Met deze vragen zijn we in de regio Den Haag medio 2021 samen met alle partners in de RIEC-samenwerking aan de slag gegaan. Dit in meerdere brainstormsessies en bestuurlijke overleggen, waarna deze strategie uiteindelijk is vastgesteld in de Stuurgroep RIEC van 2 december 2021. Vervolgens zijn we gezamenlijk aan de slag gegaan met de uitwerking van deze strategie gekoppeld aan de inzet van de versterkingsmiddelen vanuit het Rijk voor de komende jaren. Niet alleen onze gezamenlijke ambities voor de komende jaren, dat wat lokaal nodig is om de aanpak effectief voort te zetten én de projecten die we de afgelopen drie jaar in de regio hebben gedraaid, vormden hierbij het uitgangspunt.

Deze ontwikkelstrategie heeft daarmee een tweeledig doel:

1. Met de ontwikkelstrategie **geven we als gezamenlijke partners richting aan een impactvolle aanpak van ondermijning die we de komende jaren met elkaar voorstaan.** We geven hiermee tevens commitment op het leveren vanuit de eigen organisaties van de benodigde middelen, menskracht én prioriteit en doorzettingskracht. Eén coalitie tegen ondermijning onder de vlag van de RIEC-samenwerking, waarbij uitgangspunt is dat de RIEC-partners samen deze samenwerking vormgeven en het RIEC-bureau hierbij ondersteunend is.
2. Met deze ontwikkelstrategie geven we aan **op welke wijze we mede in het verlengde hiervan tevens de Rijksversterkingsgelden gaan inzetten en wat we in dat kader willen realiseren.** Vanaf 2023 gaat het hierbij jaarlijks om 2,55 miljoen euro, waarvan 1,96 miljoen euro structureel en 0,587 miljoen euro incidenteel. Uitgangspunt is hierbij eveneens dat over twee jaar een herijking van de huidige verdeelsleutel van deze landelijke incidentele gelden zal worden gedaan, waarbij de aard en omvang van de problematiek in de regio's het uitgangspunt wordt (en niet langer de eerdere verdeling uit 2018). We gaan er vanuit dat dit voor de regio Den Haag betekent dat ze in de toekomst aanspraak kan maken op een hogere bijdrage. Voor de jaren 2023 en 2024 hebben we een deel van de kosten gefinancierd door het budget voor 2022 over twee jaar te verspreiden. Separaat worden nog Rijksgelden ingezet voor het project 'Weerbare sierteelt', de gelden voor wijkversterking in Den Haag ZuidWest en gelden voor de PVO-samenwerking. Ook zullen de gemeenten die aan de pilot dealbreakers mee doen een gezamenlijk voorstel inbrengen voor een bijdrage vanuit de middelen preventie met gezag.

Bij dit alles staat - zoals gezegd - het maatschappelijk effect dat we met de aanpak willen bereiken voorop. Zo kwamen we met elkaar tot de conclusie dat het voor de komende periode noodzakelijk is om van een nog vooral sterk repressief/ strafrechtelijk ingestoken aanpak te komen naar een meer preventieve aanpak. **Een actiegerichte aanpak ‘meer aan de voorkant’, met een bredere coalitie aan samenwerkingspartners, wat onder meer leidt tot een breder interventierepertoire en bredere informatiepositie.** Deze intensievere focus op preventie houdt tevens in dat naast bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid ook maatschappelijke weerbaarheid nog meer een focuspunt dient te zijn. Invalshoeken die hierbij aan de orde zijn, zijn onder andere het voorkomen van ondermijnende activiteiten door middel van preventieve interventies en het wegnemen van de voedingsbodem voor ondermijnende criminaliteit. Ook het breder aanhaken van partners, zoals woningcorporaties, wijkagenten, buurt- en jongerenwerkers, zorgverleners, schuldhulpverlening, etc. maakt hier deel van uit, evenals het verstevigen van de publiek-private samenwerking (PPS), met name in netwerken, zoals de PVO's en daarbij leren van andere regio's. **Om de aanpak niet te laten gijzelen door terugkerende capaciteitsdiscussies, is ten slotte voor de komende periode afgesproken als uitgangspunt te nemen: wat gaan we wél doen, en wat doen we samen. Samenwerken vanuit stevige gezamenlijke integrale doelstellingen met het maatschappelijk te realiseren effect voorop. En van daaruit bouwen aan vertrouwen in de samenwerking en te kijken wat ieders bijdrage kan zijn** (ook in die gevallen dat niet alle informatie kan worden gedeeld).

INHOUDSOPGAVE

1. De problematiek van ondermijnende criminaliteit in de regio Den Haag op hoofdlijnen
2. De ontwikkelstrategie 2023 e.v.
3. Uitwerking ontwikkelstrategie, waaronder inzet Rijksversterkingsgelden
4. Begroting
5. Evaluatie, monitoring en verantwoording

1. DE PROBLEMATIEK VAN ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT IN DE REGIO DEN HAAG OP HOOFDLIJNEN

1. DE PROBLEMATIEK VAN ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT IN DE REGIO DEN HAAG

De afgelopen periode is - zoals gezegd - in de RIEC-samenwerking in de regio **flink geïnvesteerd in het scherper krijgen van het beeld van de aard en omvang van de ondermijnende (drugs) criminaliteit en de weerbaarheid**. Dit mede met het oog op een aanpak met impact en slimme inzet van beperkte capaciteit. Zo heeft het RIEC de afgelopen jaren voor alle gemeenten in de regio Den Haag een ondermijningsbeeld opgesteld, is geïnvesteerd in een brede onderzoeksagenda voor de regio Den Haag met focus op thematische fenomeenbeelden, is een dashboard Ondermijning & Weerbaarheid ontwikkeld en is geïnvesteerd op integrale casuïstiek en meer fenomeengerichte trends, ontwikkelingen en barrières die daaruit af te leiden zijn.

De meest voorkomende thema's uit de ondermijningsbeelden uit de regio Den Haag zijn - zoals in het voorgaande al is benoemd - drugscriminaliteit, mensenhandel/arbeidsuitbuiting, witwassen, Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's) en jonge aanwas. Ook in de 88 casussen die in 2021 in de RIEC-samenwerking integraal werden geanalyseerd en aangepakt, was met name sprake van georganiseerde drugscriminaliteit, witwassen, mensenhandel en arbeidsuitbuiting, vastgoedfraude en OMG's.

Drugscriminaliteit is in de regio Den Haag veelomvattend en vindt in alle gemeenten van de regio plaats, al dan niet georganiseerd door de eigen inwoners. De **horeca** en **vastgoedsector** lijken veelvuldig gebruikt te worden voor drugscriminaliteit; zowel als locatie om zaken te doen als een manier om drugsgeld mee wit te wassen. Ook zijn **bedrijventerreinen**, bedrijfsverzamelgebouwen en afgelegen plekken zoals parkeerplaatsen en woonwagenterreinen locaties waar risicovolle bedrijvigheid plaatsvindt.

Daarnaast komen we **de automotive- en de beautybranche** tegen in casuïstiek en/of fenomeenonderzoek. In de regio Den Haag hebben we naast deze druggerelateerde ondermijningsproblematiek in grootstedelijk gebied, ook te maken met een voor ondermijnende (drugs)criminaliteit **kwetsbaar buitengebied**, waaronder het uitgestrekte kassengebied. Tel hierbij op dat in de regio Den Haag veel **transport** plaatsvindt van onder meer bloemen, groenten en fruit. De dichte transportlijnen houden verband met de nabije veilinglocaties in Naaldwijk, Aalsmeer en Rijnsburg. Teelt en afzet van bloemen en fruit vereisen een zorgvuldige en fijnmazige logistiek. Ook is sprake van een breed afzet- en verspreidingsgebied. Dit alles is niet alleen gunstig voor de reguliere ondernemers, maar ook voor hun criminele collega's. Zoals we in het rapport over de weerbare sierteelt³ zagen, maken criminelen graag gebruik van deze uitstekende logistieke condities voor onder meer de drugshandel. Bovendien maakt dit dat crimineel transport minder snel opvalt.

³ Voor weerbare sierteelt loopt een separaat traject dat aansluit op deze overkoepelende strategie; ook in de andere buitengebieden in onze regio wordt de aanpak vormgegeven.

Naast drugsproductie, lijkt in de regio Den Haag vooral sprake van drugshandel, -transport en -opslag. En daar waar we in het zuiden en oosten van het land vooral veel productie van synthetische drugs zien, lijkt in onze regio ook sprake te zijn van internationaal en grootstedelijk georiënteerde cocaïne- en heroïnehandel. Ook bijvoorbeeld de productie van crystal meth en heroïne zien we in onze regio terug.

Signalen van **witwassen** (van met name met drugscriminaliteit verdiende middelen) zien we in alle gemeenten. Hierbij komen vooral de vastgoedsector, de horeca en de automotivebranche in beeld.

In de regio Den Haag is veel vraag naar personeel in sectoren waarbij **arbeidsuitbuiting** op de loer ligt. Zo is er een grote vraag naar personeel in de land- en (glas)tuinbouw, distributie, vleesverwerking, bouw en horeca/detailhandel. Een aanzienlijk deel van de arbeidsmigranten dat hiervoor wordt ingezet, wordt geworven, gehuisvest en tewerkgesteld door uitzendbureaus. Hoewel de problematiek van arbeidsuitbuiting buiten de scope van de extra versterkingsgelden van het Rijk valt, maakt het wel deel uit van onze brede strategie, aangezien dit problematiek betreft die in onze regio pregnant aanwezig is.

In de regio Den Haag zijn nog altijd diverse **Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)** actief in de criminaliteit. Inmiddels zijn vijf OMG's door de civiele rechter verboden verklaard, waardoor ze minder zichtbaar zijn in het publieke domein. Nieuwe motorbendes zijn ontstaan of ze gaan verder onder een andere naam. Het is daarom noodzakelijk om hier goed zicht op te blijven houden en vooral nieuwe aanwas te monitoren. In een beschrijvende analyse is inzichtelijk gemaakt wat de situatie is in de regio Den Haag. Ook in onze regio is de trend van het steeds minder opvallend en slimmer organiseren van OMG's zichtbaar.

Ten slotte is en blijft **jonge aanwas** problematiek waar we ook de komende jaren extra op zullen moeten investeren, zoals cijfers in de inleiding en het overzicht laten zien.

De problematiek in de regio Den Haag in cijfers met vooral focus op drugscriminaliteit

Ten aanzien van onderstaande cijfers is relevant dat **drugscriminaliteit** een groot dark number kent; wat instanties, zoals de politie, daarvan weten is een fractie van wat er qua handel en productie etc. in werkelijkheid plaatsvindt. Ook is COVID – en de beperkende maatregelen in dit kader – mogelijk van invloed op onderstaande cijfers uit veelal 2019, 2020 en 2021.

Locaties met betrekking tot de productie van cocaïne (21 locaties in totaal in NL in 2021) werden vooral aangetroffen in de provincies Zuid-Holland en Noord-Holland. In totaal werden in 2021 117 opslaglocaties aangetroffen wat nagenoeg gelijk is ten opzichte van 2020. De meeste opslaglocaties ten behoeve van de productie van synthetische drugs werden aangetroffen in de provincies Noord-Brabant (40), Limburg (14) en Zuid-Holland (13). Opslaglocaties voor de productie van cocaïne werden het meest aangetroffen in de provincie Zuid-Holland (11). Ook voor de productie van heroïne werden de meeste opslaglocaties aangetroffen in Zuid-Holland (3). In de provincies Limburg (61), Noord-Brabant (47), Zuid-Holland (29), Noord-Holland (27) en Gelderland (20) werden de meeste dumplocaties ontdekt.

Voor de eenheid Den Haag waren voor 2021 2016 hennepkwekerijen geregistreerd, 7 stekkerijen, 1 drogerij en 3 locaties met kweekbenodigdheden (artikel 11 Opiumwet). In 2021 werd voor de eenheid Den Haag 1 productielocatie voor synthetische drugs geregistreerd, evenals 6 opslaglocaties voor synthetische drugs en 9 dumplocaties. Daarnaast was in 2021 sprake van 1 productielocatie heroïne in Den Haag, evenals 1 dumplocatie voor heroïneafval in de regio Den Haag. Wat betreft cocaïne was sprake van 1 productielocatie en 3 opslaglocaties in de regio Den Haag in 2021. Van de 41 crystal meth-labs die in 2019 en 2020 in Nederland zijn aangetroffen, bevonden er zich 6 in de regio Den Haag. Dit terwijl het gebruik van crystal meth in Nederland vooralsnog nog beperkt lijkt.

[Bron: Nationaal overzicht drugslocaties \(maart 2022, definitief, Nationale Politie\)](#)

In 2021 zijn er 88 **integrale casussen** behandeld in de RIEC-samenwerking in de regio Den Haag. De thema's die binnen de casuïstiek speelden, waren: georganiseerde drugscriminaliteit, witwassen, mensenhandel- en smokkel, vastgoedfraude en OMG's. Zo heeft de directie MKB-kantoor Den Haag van de Belastingdienst in 2020 in het kader van de integrale samenwerking binnen RIEC-verband een bedrag van € 284.000 geïnd en/of verrekend en voor €2.556.000 (geheel of gedeeltelijk) beslag gelegd. Belastingdienst directie MKB-kantoor Hoofddorp heeft in dit kader binnen de regio Den Haag in 2020 € 233.400 geïnd en/of verrekend en voor €368.100 (geheel of gedeeltelijk) beslag gelegd.

[Bron: april 2022, Nationale Politie, Eenheid Den Haag,](#)

In de regionale eenheid Den Haag was sprake van 1.263 **geregistreeerde drugsmisdrijven** in 2020. Hierbij betrof het 0,65 drugsdelicten per 1000 inwoners. In 28% van de gevallen ging het hierbij om handel in harddrugs en in 6% van de gevallen om handel in softdrugs. Als pleeglocaties voor de handel in drugs kwamen uit de politieregistraties vooral autogarages en tankstations in beeld en wat betreft het vervaardigen van drugs vooral bedrijfspanden, woningen en winkels. Bij deze 1.263 geregistreeerde drugsmisdrijven in 2020 in de regio Den Haag werden 1.468 drugssubjecten (verdachten) geregistreeerd. 74% van deze verdachten was afkomstig uit de regio Den Haag en 26% was afkomstig van buiten de regio. Van deze druggerelateerde verdachten was 90% man, de gemiddelde leeftijd lag op 31,3 jaar, waarbij 1/3 behoorde tot de leeftijdscategorie 20 tot 30 jaar. 72% van de verdachten uit de regio Den Haag beschikte over een Nederlandse/ westerse achtergrond, tegenover 28% met een niet-Nederlandse/ westerse achtergrond. Een criminele carrière duurt – uitgaande van de geraadpleegde politieregistraties – gemiddeld 9 jaar. 2% van de geregistreeerde drugssubjecten is aan te merken als jonge aanwas en 10% als rising star. Het aandeel minderjarige geregistreeerde drugssubjecten is in 2020 hoger dan in 2017.

Zoomen we dan bijvoorbeeld in op Den Haag en **jonge aanwas**, dan komt onder meer een beeld naar voren dat jongeren die opgroeien in de Schildersbuurt een iets hoger risico hebben om betrokken te raken bij drugscriminaliteit dan jongeren die elders in Den Haag opgroeien, maar een stuk groter risico hebben dan de gemiddelde Nederlandse jongere. Dit verhoogd risico doet zich in alle leeftijdscategorieën voor, al is het toegenomen risico het meest zichtbaar in de leeftijdscategorie van 19 tot 23 jaar. Van de in totaal 660 jonge verdachten voor drugsdelicten in die leeftijdsklasse (in de periode 2015-2019) waren er 100 woonachtig in de Schildersbuurt, het hoogste aantal in absolute zin. Een tweede groep indicatoren die sterk aanwezig is in de Schildersbuurt is de mate waarin bewoners een verdenking of veroordeling van (drugs) criminaliteit op naam hebben staan. Hierbij zijn met name de verschillen met het landelijk gemiddelde duidelijk: zo kent de Schildersbuurt driemaal het aantal woonachtige verdachten of veroordeelden van een vermogensdelict dan het landelijk gemiddelde.

Bronnen: 'Jongeren en georganiseerde drugscriminaliteit in de regio Den Haag. Een onderzoek naar aard, omvang, voedingsbodem en preventie' (juni 2021, Bureau Beke) en Staat van de stad. Den Haag 2022.

- 9% van 1400 respondenten van een digitale vragenlijst uit februari 2022 met focus op diegenen die in het **buitengebied en de (glas)tuinbouw** in 9 gemeenten in de regio Den Haag woonachtig zijn, is wel eens benaderd om hun schuur, loods of kas te verhuren.
- 55% van deze mensen die benaderd zijn voor de verhuur van de schuur, loods of kas vond dit aanbod onbetrouwbaar. Zij herkenden een onbetrouwbaar aanbod doordat: Er (te) veel geld werd aangeboden, de personen die hen benaderden eruit zagen als onzure types en de mogelijke huurders dure merkkleding aan hadden en in luxe auto's reden.
- 19% van de respondenten, geeft aan geen melding te maken van verdachte signalen vanwege mogelijk geweld of bedreigingen.

Bron: Flitspeiling van 9 tot 13 februari 2022, in kader actieonderzoek 'Ondermijning in het buitengebied en de (glas)tuinbouw in de regio Den Haag' (december 2021, Hiemstra en De Vries).

In de regio Den Haag lopen - uitgaande van de landelijke monitor - naar verhouding veel strafrechtelijke onderzoeken naar **csv's**; bij peildatum t/m maart 2022 gaat het hierbij om 217 lopende onderzoeken.

[Bron: VA-monitor \(maart 2022, OM\)](#)

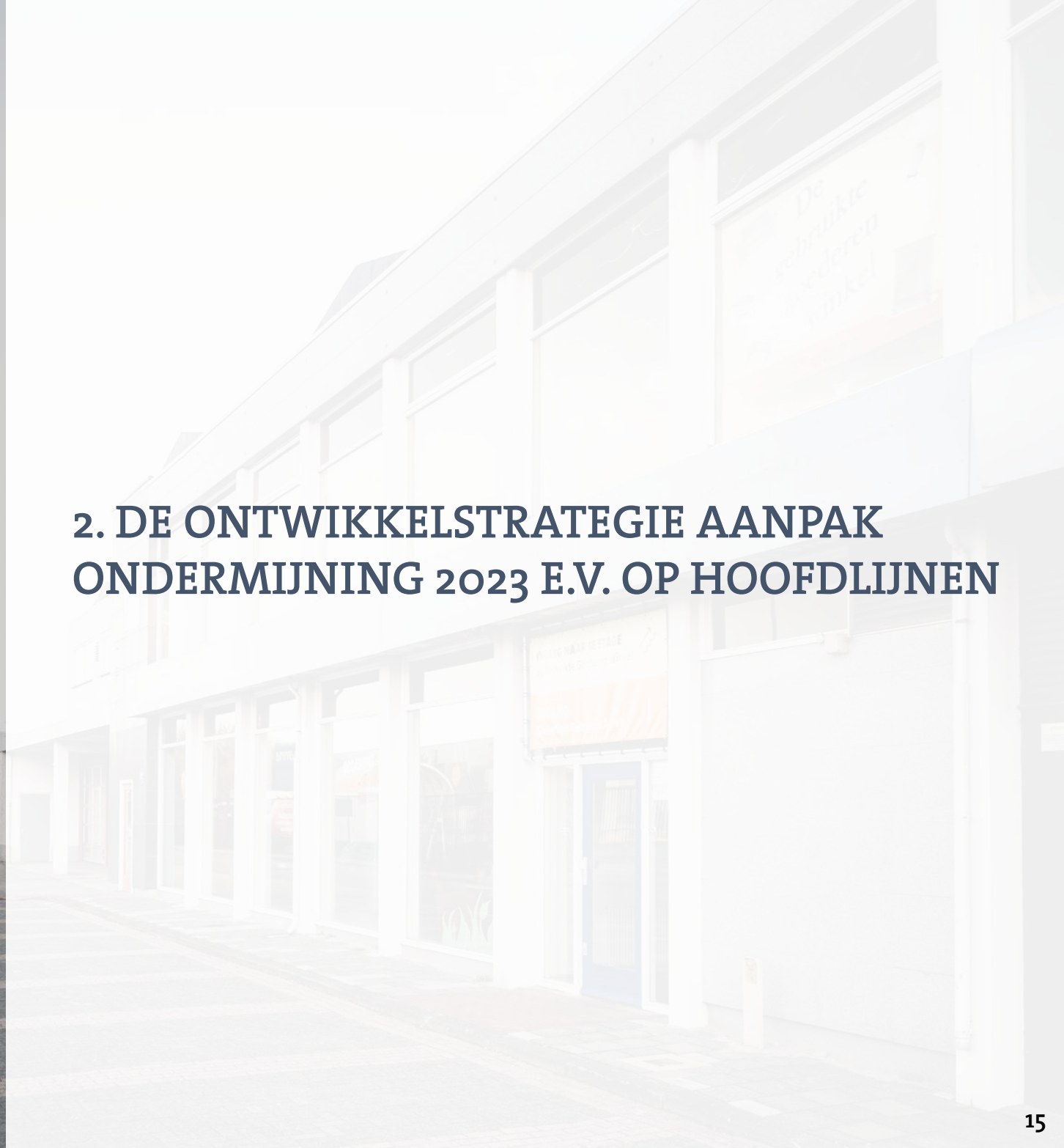
In de regio Den Haag was in 2021 sprake van 2095 **meldingen via Meld Misdaad Anoniem**, waarvan 623 gerelateerd aan softdrugs, 510 harddrugs-gerelateerd en 166 in relatie tot financieel-economische criminaliteit. Op grond van terugkoppeling door de politie hebben deze meldingen geleid tot onder meer 306 aanhoudingen, 17.646 inbeslaggenomen hennepplanten, 60 inbeslaggenomen vuurwapens en 49 slag- en steekwapens. Aandachtspunt is evenwel dat er nog de nodige winst te behalen is in de meldingsbereidheid op basis van deze cijfers; per 10.000 inwoners is sprake van 10,9 meldingen tegenover een landelijk gemiddelde van 14,4 meldingen per 10.000 inwoners. Met dit aantal van 10.9 meldingen per 10.000 inwoners is deze score van de eenheid Den Haag landelijk het laagst.

[Bron: Jaarcijfers Meld Misdaad Anoniem 2021, Eenheid Den Haag](#)

Wat betreft **aangiftebereidheid** als percentage van de ondervonden delicten is sprake van een score van 21,3 voor de eenheid Den Haag in 2021 ten opzichte van het landelijke gemiddelde 22,5. Hieruit blijkt dat de aangiftebereidheid in Eenheid Den Haag in 2021 (21,3%) niet significant afwijkt van 2019 (omgerekend 20,2%). Landelijk is hetzelfde beeld zichtbaar. Verder zijn er geen significante verschillen in de aangiftebereidheid tussen de eenheden Den Haag, Rotterdam en Amsterdam en het land.

In 2021 is het aandeel inwoners van de Eenheid Den Haag dat zich wel eens in het algemeen onveilig voelt 35,4%. Dat aandeel is ten opzichte van 2012 (40,2%) significant afgenomen. Ten opzichte van 2019 (33,6%) is er een lichte toename te zien. Meer opvallend is de ontwikkeling van onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt. In 2021 voelt 15,2% van de inwoners van de Eenheid Den Haag zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Tussen 2012 en 2019 is dit aandeel met 25% gedaald en vervolgens redelijk gestabiliseerd. Deze daling is groter dan in de eenheden Amsterdam en Rotterdam waar bovendien een toename zichtbaar is ten opzichte van 2019. Ook ten opzichte van het landelijk gemiddelde is de ontwikkeling in de Eenheid Den Haag relatief gunstig.

[Bron: Brief aan RBO maart 2022, Eerste resultaten Veiligheidsmonitor CBS 2021 Politie eenheid Den Haag](#)

2. DE ONTWIKKELSTRATEGIE AANPAK ONDERMIJNING 2023 E.V. OP HOOFDLIJNEN

2. DE ONTWIKKELSTRATEGIE AANPAK ONDERMIJNING 2023 E.V. OP HOOFDLIJNEN

Onze gezamenlijke ontwikkelstrategie voor de komende jaren kent de volgende hoofdpijnen, waar in het onderstaande nader ingegaan wordt:

- **Maatschappelijke effecten voorop;**
- **Focusgebieden;**
- **Bestrijdingstrategie, en;**
- **Doorontwikkelen op (in)zicht: analyse en expertise.**

Maatschappelijke effecten voorop:

In de ontwikkelstrategie, die tot stand is gekomen met nauwe betrokkenheid van alle partners, is mede op basis van het beschikbare beeld van de aard en omvang van de problematiek in de regio geconcludeerd dat de volgende maatschappelijke effecten richtinggevend dienen te zijn voor de aanpak in de regio Den Haag:

- 1. Invloed van criminele netwerken in de bovenwereld terugdringen.**
- 2. Verminderen van de aantrekkingskracht van criminele netwerken op jonge aanwas. Laten zien dat misdaad niet loont.**
- 3. Zichtbaar zijn als één overheid en het vertrouwen in de overheid vergroten.** De (gepercipieerde) pakkans moet omhoog, evenals de drempel om de criminaliteit in te gaan. Daarnaast moeten we aan de samenleving laten zien dat we ook de grote spelers pakken. Het is daarbij van belang om steeds te communiceren vanuit de bredere gezamenlijke boodschap: één beweging tegen ondermijning.
- 4. Het bewustzijn vergroten van de gevolgen van ondermijnende criminaliteit, zoals drugscriminaliteit en mensenhandel.**
Dit omvat eveneens het bewustzijn van ieders rol in dit kader; bijvoorbeeld dat drugsgebruik bijdraagt aan het criminele verdienmodel.

Focusgebieden:

De afgelopen twee jaar is op basis van het ondermijningsbeeld van de regio in de aanpak vooral gefocust op **drugscriminaliteit en mensenhandel/arbeidsuitbuiting**. Deze focus zetten we ook de komende jaren voort. We zien nog altijd de relevante thema's zijn om op te acteren om de genoemde maatschappelijke effecten te realiseren. **Vanuit deze brede thema's drugs en mensenhandel/arbeidsuitbuiting gaan we inzetten op de daarmee samenhangende deelthema's:**

- 1. Vermogen, witwassen, follow the money en vastgoed** (zowel in de stad als in het buitengebied);
- 2. Logistieke knooppunten** (bedrijventerreinen, sierteelt- en transportsector en zeehavens zoals benoemd in het nationale drugsbeeld);
- 3. Kwetsbare branches**, zoals horeca en land- en (glas)tuinbouw;
- 4. Het voorkomen van jonge aanwas.**

Op deze wijze sluit de aanpak aan bij de zeer diverse lokale problematiek binnen de regio.

Bestrijdingsstrategie:

Zoals ook duidelijk in de te realiseren maatschappelijke effecten naar voren komt, zijn de volgende punten kenmerkend voor de bestrijdingsstrategie die we met elkaar kiezen om de aanpak van ondermijning in de regio Den Haag effectief en toekomstbestendig te maken:

- **Voortzetting en verbreding van de coalitie tegen ondermijning;** van één overheidssamenwerking naar brede maatschappelijke samenwerking. Concreet gaat het hierbij om inzet van innovatieve interventies en nieuwe (publieke en private) partners aan te laten haken om effectieve barrières op te werpen;
- **Als één overheid vaker zichtbaar acteren.** We zoeken naar manieren om de uitvoeringskracht slim te vergroten. Er wordt ingezet op een gezamenlijke communicatiestrategie;
- **Ervoor zorgen dat die casuïstiek wordt opgepakt waarmee we de georganiseerde criminaliteit daadwerkelijk een slag toebrengen;**
- **Het goed verbinden van repressie en preventie.** Het gaat niet alleen om veiligheid, maar ook om zorg en onderwijs. Het sociaal domein en de veiligheidskant moeten elkaar lokaal beter gaan vinden. De aanpak van ondermijning moet domein overstijgend worden vormgegeven.
- **Er wordt geïnvesteerd in het vergroten van de awareness bij de genoemde doelgroepen.**

De ambitie is daarbij om als overheid vaker zichtbaar te acteren. De interventiekracht slim versterken, daar gaat het om. Dit mede gezien de aanbeveling vanuit de 'Procesevaluatie en Actieonderzoek versterking aanpak ondermijnende criminaliteit' van het WODC om te waken voor een zekere 'overlegmoetheid' onder de partners en meer moeten inzetten op het zichtbaar maken van de concrete activiteiten die in het kader van de aanpak worden ontplooid. Afgesproken is om in gezamenlijkheid vanaf 2023 e.v. – in het verlengde van het voorgaande - de volgende concrete acties in gang te gaan zetten zowel op gebied van drugscriminaliteit en mensenhandel:

1. Betekenisvolle integrale casus per district:

Per districtelijke ondermijningstafel en RISO pakken we minimaal 1 voorbeeldcasus met naar verwachting grote maatschappelijke impact als één overheid integraal op. Casussen bijvoorbeeld op grote facilitators, criminele families etc. Grote casussen – met een stevige strafrechtelijke component – waar bredere voorbeeldwerking en maatschappelijk effect van wordt verwacht. Slimme inzet van communicatie is hierbij dan ook van belang. Consequentie van de aanpak van dergelijke grootschalige casussen is onder meer dat dit dwingt tot het maken van keuzes. We maken inzichtelijk op welk thema een casus per district wordt opgepakt. Door politie en OM wordt daarnaast veel mono-disciplinaire strafrechtelijke casuïstiek gedraaid op basis van cryptodata. Ook dit is een belangrijk onderdeel van de aanpak van ondermijnende criminaliteit. We zetten in op (minimaal) 1 integrale betekenisvolle casus per district, het OM zal vaker casuïstiek inbrengen aan de ondermijningstafel en daarbij gaan we ook kijken of we zaken die van de weegtafel vallen op een andere manier kunnen aanpakken.

2. Ruimte voor lokale 'buikpijn-casuïstiek':

We houden tevens ruimte voor lokale 'buikpijn-casuïstiek'. Het is zaak – mede voor het vergroten van vertrouwen in de overheid – om over de volle breedte zichtbaar massa te blijven maken in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Ook aanpak van kleine lokale casussen doet ertoe. Samen integraal kijken hoe door slimme interventies - bijvoorbeeld door zichtbare korte klappen of creatieve interventies van verschillende partners – zoveel mogelijk zichtbaar effect kan worden gegenereerd, dat is wat dit vraagt. Ontwikkeling en inzet van lokale bestuurlijke interventieteams kan hierbij een belangrijke rol spelen. Door politie en OM wordt daarnaast veel monodisciplinaire strafrechtelijke casuïstiek gedraaid op basis van cryptodata. Ook dit is een belangrijk onderdeel van de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het OM zal vaker casuïstiek inbrengen aan de ondermijningstafel en we kijken of we zaken die van de strafrechtelijke weegtafel vallen op een andere manier kunnen aanpakken.

3. Slimme mix van casuïstiek en criminaliteitsfenomenen:

Mede in het verlengde van de casuïstiek werken we ook samen op criminaliteitsfenomenen. Dit door de maatschappelijk te realiseren effecten te vertalen naar duidelijke integrale doelstellingen. En van daaruit bouwen aan vertrouwen in de samenwerking en te kijken wat ieders bijdrage kan zijn (ook in die gevallen dat niet alle informatie kan worden gedeeld).

4. Meer samen zichtbaar doen:

Naar buiten gaan, daar waar de problematiek zich voordoet, staat hierbij voorop. Als overheid je gezicht laten zien en het contact aangaan met burgers en ondernemers. Niet blijven hangen in overleg- en praatcircuits en ons beperken tot data uit de systemen, maar uitvoeringskracht tonen; zowel laagdrempelig

en via informeel contact als het veelvuldiger uitvoeren van controles en acties, zoals bijvoorbeeld nu ook door het HEIT gebeurt. Van belang daarbij is de optelsom van alle acties die we als één overheid samen doen in beeld te brengen en erover te communiceren. Zo vergroten we de zichtbaarheid van één overheid tegen ondermijning. Dat werkt ook door in het vertrouwen in de overheid, zo is de gedachte. 'Zichtbare actie' heeft bovendien een olievlekwerking binnen de uitvoering tot gevolg; successen smaken naar meer en bij anderen wekt het enthousiasme op. Voor de mensen in de uitvoering is duidelijk dat hetgeen zij doen, ertoe doet. De boodschap aan de criminele doelgroep is ten slotte ook helder: bij misstanden, wordt ingegrepen. De gepercipieerde pakkans wordt vergroot.

5. Het versterken van de ambtelijke- en bestuurlijke weerbaarheid:

Een 'weerbare overheid' is van belang voor vertrouwen in de overheid. Daarom zetten we dit de komende jaren voort. De basis is hier onder andere dat alle gemeenten in de regio Den Haag – inclusief Provincie Zuid-Holland – Bibob-beleid hebben en uitvoeren. Het versterken van (interne) weerbaarheid van de eigen organisatie voor criminele invloeden is en blijft onverminderd aandachtspunt. Bovendien liggen er kansen om binnen de gemeenten en de provincie nog meer domein overstijgend te werken; intern de verbinding tussen de beleidsdomeinen veiligheid, fysiek/ruimte en sociaal nog sterker organiseren, evenals de interventiekracht op die domeinen. Ook hier is het – gezien vanuit de maatschappelijke effecten die we willen bereiken – van meerwaarde om andere overheidspartners aan te laten haken: partners met andersoortige interventies tot hun beschikking. Denk bijvoorbeeld aan de zorg- en veiligheidshuizen, omgevingsdiensten en waterschappen etc. Het sterker verbinden van preventie en repressie staat ook hier weer voorop.

6. Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid:

Dit is vooral gericht op het vergroten van het bewustzijn van de gevolgen van criminaliteit, het tegengaan van jonge aanwas en het inrichten van barrières tegen ondermijnende criminaliteit in de maatschappij. We willen bondgenootschappen sluiten met burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Als samenwerkende overheid haken we ook maatschappelijke partners aan als woningcorporaties, buurt- en jongerenwerkers, zorgverleners, schuldhulpverlening, etc. Publiek-private samenwerking (PPS) verstevigen, maakt hier deel van uit. Dit laatste met name in netwerken, zoals de Platforms Veilig Ondernemen (PVO's) en daarbij leren van andere regio's.

De wens is bovendien uitgesproken om in te zetten op een breed moreel appèl, waarbij bijvoorbeeld het gebruik van drugs als onderdeel van de criminele keten wordt aangekaart. De aanpak van voorkomen van jonge aanwas wordt ten slotte verder uitgerold.

7. Communicatie-inzet vergroten

Communicatie is bij bovenstaande acties een belangrijk instrument om de doelen te behalen. Het draagt bij aan het bewustzijn binnen (overheids)organisaties, bij burgers en branches ten aanzien van kwetsbaarheid en risico's voor ondermijning. Daarnaast is communicatie een belangrijk middel om de meldingsbereidheid te vergroten. Ook kan communicatie worden ingezet om professionals, zoals boa's, medewerkers binnen de gemeente uit het fysiek en sociaal domein, zorgprofessionals en jeugdmedewerkers te ondersteunen bij hun werkzaamheden rondom de aanpak van ondermijning. Qua communicatievorm en stijl zetten we in op meer creativiteit en lef!

Doorontwikkelen op (in)zicht: analyse en expertise

De regio Den Haag zal doorontwikkelen op (in)zicht en investeren in analyse en expertise. Waar nu hoofdzakelijk signaal- en casusgericht wordt gewerkt, wordt een kanteling gemaakt van een nog vrij enge blik op basis van afzonderlijke casussen naar een bredere blik vanuit **criminele fenomenen** en **cruciale schakels** daarbinnen én **de voedingsbodem voor ondermijnende criminaliteit**. Bovendien sluiten we hierbij aan bij de aanbeveling vanuit de WODC-evaluatie ten aanzien van de inzet van de eerdere versterkingsgelden om niet te veel te vertrouwen op (enkel) big data en vooral ook oog te hebben voor **een praktische vertaling van wetenschappelijke inzichten naar de operationele praktijk** (dan wel wisselwerking ertussen).

In die kader gaan we met de volgende zaken aan de slag:

1. Focus organiseren op die integrale casuïstiek die er echt toe doet; dit onder meer door vanuit de informatiepositie van de partners de juiste signalen op de ondermijningstafels te bespreken, die passen bij het gewenste maatschappelijke effect zoals hierboven omschreven. Dit vraagt een slag in de informatiepositie van de partners.
2. Inzicht door acties; elke actie is immers een inijkoperatie. Dit vanuit de ervaring dat een controle of actie soms informatie oplevert die niet naar boven kwam in een langdurig capaciteitsintensief onderzoek. Ook lokale bestuurlijke interventieteams en het HEIT zijn daarbij van belang om het zicht op mogelijke criminele praktijken te vergroten. Ten slotte werd benadrukt dat het informele contact met ondernemers en burgers vooral van meerwaarde kan zijn om als gemeente meer zicht te krijgen, evenals vertrouwen.
3. De sterk casusgerichte blik verbreden naar fenomeenbeelden en crime scripts. Investeren op fenomeenkennis over terugkerende werkwijzen, fenomenen, structuren en logistieke knooppunten, kwetsbare branches etc. uit lopende strafrechtelijke onderzoeken, de RIEC-casussen onderhanden etc.
4. De informatiepositie verbeteren door het netwerk te verbreden naar ook andere partners. Door onder meer de ogen en oren, kennis en expertise van ook andere partners te benutten dan de 'usual suspects' is het mogelijk om de informatiepositie te verstevigen. Met name door de mensen 'buiten' (zoals wijkagenten, BOA's en omgevingsdiensten) gericht – vanuit de gestelde prioriteiten en doelstellingen – informatieopdrachten mee te geven en hen vaker af te tappen.
5. Door de Landelijke Fenomeentafels (LFT), het Strategisch Kenniscentrum (SKC) en het Nationale Samenwerking tegen Ondermijnende Criminaliteit (NSOC) actief te volgen en hen mogelijk te 'verleiden' om ook lokaal een bijdrage te leveren. Belangrijk onderdeel bij het doorontwikkelen van zicht is het gegeven dat sommige informatie niet altijd gedeeld kan worden. De privacywetgeving is daarbij het kader. Als we samenwerken vanuit gezamenlijke integrale doelstellingen is het zaak om het eigen aandeel in de aanpak ter verzorgen en samen routine en vertrouwen op te bouwen, zonder steeds alle informatie te delen. Een gezamenlijke doelstelling,

3. UITWERKING ONTWIKKELSTRATEGIE AANPAK ONDERMIJNING 2023 E.V., WAARONDER INZET VAN DE RIJKSVERSTERKINGSGELDEN

3. UITWERKING ONTWIKKELSTRATEGIE AANPAK ONDERMIJNING 2023 E.V., WAARONDER INZET VAN DE RIJKSVERSTERKINGSGELDEN

Om de slag te maken van deze gezamenlijke strategie naar gezamenlijke uitvoeringskracht, oftewel van papier naar praktijk, hebben we - uitgaande van de brede dominante thema's drugs en mensenhandel/arbeidsuitbuiting in onze regio - achtereenvolgens uitgewerkt:

1. Wat we hiervoor samen 'overall' te organiseren hebben;
2. Wat dit vraagt aan hulp- en ondersteuningsaanbod vanuit het RIEC-bureau, en;
3. Hoe we - in samenhang met het voorgaande - de versterkingsgelden voor onze regio gaan inzetten.

1. Wat hebben we hiervoor samen 'overall' te organiseren?

De governance van de integrale samenwerking in de regio Den Haag staat stevig met de districtelijke ondermijningstafels gekoppeld aan de districtscolleges. Deze zetten we voort. Wel is een aantal punten aangedragen om de komende jaren aan te werken om de aanpak slagvaardiger te maken, zoals:

- **De districtscolleges** worden meer gebruikt om meer bewustzijn te creëren over – en te sturen op – voortgang in integrale casussen en dilemma's die in specifieke casussen op de Ondermijningstafels spelen. Te kijken wat mogelijkheden zijn om de regio in de aanpak van casuïstiek verder te versterken door zowel een 'ontkleurd' opdrachtgever als 'ontkleurd' projectleider.
- **De Belastingdienst** sluit standaard aan bij de districtscolleges op het moment dat over ondermijning wordt gesproken. Dit mede met het oog op de ambitie om criminele netwerken vaker te raken in dat wat hen drijft, namelijk crimineel gewin.

- Het is van belang blijvend aandacht te besteden aan **rolduidelijkheid in de samenwerking en het tonen van eigenaarschap**. Bijvoorbeeld door het eigenaarschap in de aanpak van ondermijning binnen de afzonderlijke organisaties van de deelnemende partners verder te verbreden. Zo wordt het minder alleen een aangelegenheid van een kleine club. Op het moment dat partners aangeven mee te doen bij een concrete casus dan betekent dit ook capaciteit leveren, tijdig de gevraagde informatie leveren en zorgen voor de monodisciplinaire opvolging. Ook gaat het hierbij om zaken als duidelijk zijn naar elkaar wanneer wel of niet kan worden voldaan aan gemaakte afspraken.
- We maken **een routekaart met daarin uitgewerkt hoe de regionale hulp- en ondersteuningsstructuren in de regio Den Haag zich tot elkaar verhouden en hoe zij elkaar nog meer kunnen versterken**. Denk aan: RIEC, RSIV, zorg- en veiligheidshuizen, PVO, HEIT, etc.
- We organiseren samen vaker momenten, waarop we als samenwerkende overheidspartners kennis, ervaringen en dilemma's met elkaar kunnen delen, bijvoorbeeld tijdens de **RIEC-netwerkdagen en (digitale) webinars**. Doel is om elkaar vaker op te zoeken en laagdrempelig contact te leggen, bijvoorbeeld door werkbezoeken op locatie en in geval van vragen en dilemma's contact te leggen met collega's in andere gemeenten, basisteams etc.
- We maken **afspraken over het (minimum) aantal casussen** dat per jaar aan een districtelijke ondermijningstafel draait waar strafrechtelijke capaciteit aan wordt geleverd.

- We delen vaker tussen gemeenten onderling (**fenomeen informatie, kennis en expertise**) om waterbedeffecten tegen te gaan en elkaars informatiepositie beter te benutten.
- De gemeentelijke informatiepositie wordt vergroot door middel van het inrichten van **lokale informatieoverleggen (LIO) en veiligheidsinformatieknoppunten (VIK)**.

Provincie Zuid-Holland is partner in de aanpak van ondermijning en zal als één-overheid zowel haar interne weerbaarheid vergroten als beleidsmatig bijdragen in de benoemde thema's.

2. Wat vraagt dit aan hulp- en ondersteuningsaanbod van het RIEC-bureau?

Het RIEC-bureau zal de regio bij deze aanpak ondersteunen door:

- **Hulp en ondersteuning bij het draaien van integrale casuïstiek onder het RIEC-convenant.**
- **Voorzien in integrale analyse en expertise.** Dit zou doorontwikkeld mogen worden, bijvoorbeeld door het verder opbouwen van expertise op de genoemde thema's en door ook linking pin te zijn naar experts van het NSOC, het SKC en ten aanzien van 'best practices' in andere regio's.
- **Ondersteuning door de accountmanagers en het bestuurlijk ondersteuningsteam (BOT).** Daarbij is zowel behoefte aan ondersteuning op het gebied van bewustwording, als het adviseren over concrete (beleids)vraagstukken als aan ontkleurde casusregie. Ervaring van de BOT-er binnen de gemeentelijke organisatie en kennis van het bestuursrecht is daarbij van grote meerwaarde.

- Ondersteuning op het punt van BIBOB, zowel advisering in concrete casuïstiek als het binnen het netwerk gezamenlijk opstellen en toepassen van BIBOB-beleid, zodat gemeenten van en met elkaar kunnen leren.
- **De focus verbreden naar ondersteuning van de partners op gebied van maatschappelijke weerbaarheid.** Dit vanuit het streven om meer te investeren in preventie, bredere fenomenen en PPS. Voor het RIEC-bureau zien de partners zowel een rol in het leveren van communicatiemiddelen, expertise als mogelijk ook ontkleurd projectleiderschap.
- **Werk maken van communicatie als interventie en casussen met bredere voorbeeldwerking.** Dit enerzijds met het oog op meer zichtbare maatschappelijke impact en anderzijds om een signaal af te geven richting zowel de criminele doelgroep als burgers, jongeren en te betrekken maatschappelijke partners. Gemeenten hebben behoefte aan ondersteuning in actiecommunicatie, maar ook in het bundelen van krachten tussen gemeenten.
- **Randvoorwaarden creëren voor een effectieve aanpak van ondermijning voor de regio Den Haag.** Het RIEC heeft vanuit haar expertise een rol (samen met het RSIV) in het landelijk aandacht vragen voor de randvoorwaarden – financieel en qua wetgeving etc. – voor een effectieve aanpak van ondermijning.
- **'Best practices' uit andere regio's binnenhalen.** Ten slotte werd benadrukt vanuit de partners dat zij meerwaarde zien in de rol van het RIEC in het 'linking pin' zijn naar goede voorbeelden in de aanpak van ondermijning uit andere delen van het land.

3. Inzet Rijksversterkingsgelden langs 4 sporen:

Hoe gaan we – in het verlengde van het voorgaande – nu de versterkingsgelden inzetten? Bij het beantwoorden van deze vraag hebben we zoveel mogelijk de focus gelegd op **concreet te realiseren acties**. Ook hebben we getracht zoveel mogelijk aan te sluiten bij wat er lokaal en regionaal nodig is om de huidige aanpak (die grotendeels incidenteel gefinancierd werd) structureel te maken en te verstevigen. Doel is daarbij bovendien **de Rijksmiddelen zo in te zetten dat het de partners lokaal helpt en ontlast**. Voorts wordt ingezet op extra rijksmiddelen voor de strafrechtsketen (gezien de opleidingsperiode zal dit na enkele jaren leiden tot meer capaciteit). Bovendien hebben we als Stuurgroep RIEC begin 2022 **een oproep gedaan aan informateurs/ gemeenteraden om ook lokaal zorg te dragen voor voldoende financiële middelen en capaciteit**. Hiermee sluiten we aan bij de aanbeveling in de RIEC-evaluatie naar aanleiding van de eerdere versterkingsgelden om ook nadrukkelijk op regionaal niveau te organiseren dat bestuurders en politici de aanpak voldoende omarmen en ondersteunen. Dit mede vanuit de eerder opgedane ervaring dat onzekerheid over het draagvlak voor de gekozen werkwijze en geplande interventies fnuikend is voor de uitwerking daarvan, aldus de evaluatie. **Met de extra middelen van het Rijk verstevigen we onze regionale aanpak, waarbij tevens het uitgangspunt is dat alle partners – in het kader van cofinanciering – daaraan bijdragen, onder meer door inzet van capaciteit**. Deze plannen gaan ten slotte uit van een realistische planning van de te realiseren uitrol; zo hebben we – voor zover nu mogelijk is - rekening gehouden met een eventuele aanloopfase en benodigde periode voor het werven en inwerken van nieuwe mensen etc.

3. UITWERKING ONTWIKKELSTRATEGIE AANPAK ONDERMIJNING 2023 E.V., WAARONDER INZET VAN DE RIJKSVERSTERKINGSGELDEN

Spoor	1. Coalitie tegen ondermijning: versterkte ondersteuning van de lokale aanpak!	2. Versterkte financiële aanpak: follow the money, witwassen en vastgoed	3. Versterkte aanpak van logistieke knooppunten en kwetsbare branches	4. Voorkomen jonge aanwas
Voorstellen	a) BOT continueren, voorstellen voor vergroting uitvoeringskracht per district Budget per district om de uitvoeringskracht te vergroten	a) Aanpak crimineel verdienmodel versterkt	a) Actiegerichte fenomeenaanpakken bedrijventerreinen, transport en automotive (door) ontwikkelen	a) Dealbreakers continueren
	b) Ondersteuning gemeenten bij Bibob-aanvragen	b) Aanpak vastgoed versterkt	b) Aanpak in Scheveningen-Haven versterkt	
	c) Communicatie als instrument		c) Aanpak in het buitengebieden (glas) tuinbouw	
	d) Interventiespecialist OM			
	e) Inzet van leer- en werkstudenten politie (LAP'ers)			

SPOOR 1: EEN COALITIE TEGEN ONDERMIJNING: VERSTERKTE ONDERSTEUNING VAN DE LOKALE AANPAK!

Met de gelden zetten we - conform de hoofdlijnen van de ontwikkelstrategie 2023 e.v. met het oog op een effectieve, toekomstbestendige aanpak van ondermijning in onze regio - vooral in op een samenstel aan initiatieven die bijdragen aan de één coalitie tegen ondermijning in onze regio, waarbij we erkennen dat het daarvoor met name van belang is om **de lokale aanpak in de districten versterkt te ondersteunen**. De districtscolleges en districtelijke ondermijningstafels maken momenteel de ontwikkeling door van versterkte samenwerking en sturing in de aanpak van ondermijning. Op het niveau van de districten wordt ingezet op het vergroten van de **integrale doekracht**, zodat sprake is van een aanpak met maatschappelijk effect en een zichtbare aanpak die aansluit bij de problematiek in het eigen district. Het RIEC-bureau is ondersteunend aan deze aanpak in de districten en is aanjager van de overkoepelende regionale samenwerking voor de partners. Het RIEC is daarmee van én voor de partners.

In dit eerste spoor onder de noemer 'Eén coalitie tegen ondermijning: versterkte ondersteuning van de lokale aanpak' gaat het om initiatieven, die bijdragen aan:

- Meer zicht op aard en omvang van de problematiek;
- Verbeterde regie op casuïstiek;
- Zichtbare versterking van de lokale uitvoeringskracht over de volle breedte;
- Het actiever 'hands on' ondersteunen van de gemeenten, waarbij het borgen van de werkwijze(n) in de lokale aanpakken en van elkaar leren evenwel het uitgangspunt vormt.

Met de initiatieven hiernaast versterken we enerzijds per district de motor / het vliegwiel van de lokale aanpak; door onder andere de aan elkaar complementaire functies van BOT'er, Accountmanager RIEC en LAP'er op dat niveau te organiseren. Anderzijds versterken we op deze wijze de verbinding met de districtoverstijgende / regionale aanpak en het ondersteuningsaanbod dat regionaal en landelijk beschikbaar is.

a) **Het Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT) gecontinueerd:** Sinds 2021 werkt de regio Den Haag met het bestuurlijk ondersteuningsteam (BOT) gefinancierd uit de incidentele rijksmiddelen. **Vanuit dit team wordt aan elke ondermijningstafel 'dedicated' capaciteit geleverd om de aanpak van ondermijning actief vorm te geven en de uitvoeringskracht van de partners te vergroten.** Om doorbraken en versnellingen zowel in de integrale casuïstiek als in de bestuurlijke aanpak te realiseren, is deze 'dedicated' capaciteit van belang gebleken. Daarnaast is het gewenst om op regionaal niveau 'dedicated' capaciteit beschikbaar te hebben voor district overstijgende aangelegenheden. Voor kleinere gemeenten met onvoldoende uitvoeringscapaciteit levert het RIEC vanuit het BOT-team specifieke ondersteuning. Medewerkers van het RIEC kunnen gemeenten helpen bij het opstellen van Bibob-beleid, APV-aanpassingen, het opzetten van integrale handhavingsacties etc. Gemeenten kunnen daarnaast nog veel van elkaar leren in de aanpak. De afgelopen jaren hebben lokaal meerdere pilots plaatsgevonden; zij leveren concrete lessen op, waar ook andere gemeenten hun voordeel mee kunnen doen. Via het BOT-team worden deze lessen verspreid en worden gemeenten aan elkaar gekoppeld om van elkaar te leren (ook buiten de districten). Het is van belang om te investeren in het van elkaar leren en het beter toegankelijk maken van de beschikbare kennis, al was het maar vanuit het oogpunt van capaciteitskrapte. Het samen nog meer optrekken vanuit de verschillende gemeenten is van belang om verplaatsingseffecten te voorkomen. Ten slotte sluit dit aan bij de uitdaging én wens van het organiseren van meer uitvoeringskracht in de aanpak, mede gezien de krapte aan capaciteit bij onder meer gemeenten op dit punt. Het daadwerkelijk komen tot acties in de zin van controles, keukentafelgesprekken etc., daar gaat het om. Ook hier gaat het om andere partners aan te haken. Partners met andersoortige interventies tot hun beschikking. Denk bijvoorbeeld aan de provincie, het sociaal domein binnen de gemeenten, zorg- en veiligheidshuizen etc.

Concreet gaat het hier om de volgende acties:

- Ondersteunen van gemeenten bij de vertaling van aanbevelingen vanuit de ondermijningsbeelden, de weerbaarheidsscans en in geval van gewijzigde gemeentelijke wet- en regelgeving. Ondersteuning bij het aanpassen van de APV en het beleid. Gemeenten actief wijzen op nieuwe mogelijke barrières om te voorkomen dat criminelen misbruik maken van de overheid.
- Een aanjaagrol vervullen ter versterking van de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid bij de gemeenten.
- ‘Dedicated’ en ontkleurd casusregie voeren per ondermijningstafel; koppelen van 1 FTE dedicated casusregisseur aan de OMT’s.
- Het verbeteren van de samenwerking met de landelijke partners in de RIEC-samenwerking en het doorontwikkelen van de RISO-tafel mede in relatie tot de districtelijke ondermijningstafels.
- Organiseren van (digitale) thematische kennisbijeenkomsten / webinars, waarbij veel geïnteresseerden vanuit de regio kunnen aansluiten (bijv. ten aanzien van het vergroten van de gemeentelijke uitvoeringskracht, de intergemeentelijke informatie-uitwisseling etc.);
- Het 2-jaarlijks organiseren van fysieke regiobrede netwerkbijeenkomsten.

De bestaande BOT-structuur – geïnitieerd vanuit de eerdere versterkingsgelden – maken we hiertoe structureel; 5 fte (1 fte per tafel), 1 fte voor het RISO en 1 coördinator die vooral inzetbaar is voor kennis- en expertisedeling.

Uitgaven spoor 1a	2022	2023	2024	2025 e.v. *
BOT'ers - 5 fte, schaal 11		486.300	486.300	486.300
Coordinator - 1fte, schaal 13		118.240	118.240	118.240
Casusregisseur - 1 fte, schaal 11		97.260	97.260	97.260
Overhead**		124.000	124.000	124.000
Totaal		825.800	825.800	825.800

* van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

** Overall waar in dit document gesproken wordt over ‘overhead’ worden de per FTE - los van het salaris - regulier te maken kosten bedoeld.

a) Budget voor het district om de uitvoeringskracht te vergroten

Per district vergroten we de uitvoeringskracht. De ervaring leert namelijk dat vooral vanuit de lokale uitvoeringspraktijk (innovatieve) initiatieven en kansen ontstaan om de doekracht te vergroten. Dit terwijl het ook vaak lastiger is om vanuit de lokale uitvoeringspraktijk succesvol aanspraak te maken op budgetten en fondsen. Vandaar ook dat structureel flexibel inzetbaar budget beschikbaar zal zijn voor de districten voor initiatieven die ten doel hebben de lokale uitvoeringskracht te vergroten. Zo zullen we in district D de gelden inzetten om de Bibob-aanpak te verstevigen en in district F om de uitvoeringskracht in de vastgoedaanpak aldaar te vergroten.

Uitgaven spoor 1a	2022	2023	2024	2025 e.v. *
Uitvoeringskracht per OMT 50.000 (x5)		250.000	250.000	250.000
Totaal 1a		250.000	250.000	250.000

* Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

b) Ondersteuning gemeenten bij Bibob-aanvragen:

Bibob is een belangrijk instrument om criminele inmenging in de bovenwereld te voorkomen. Alle gemeenten in onze regio zorgen voor Bibob-beleid, alle gemeenten hebben een Bibob-coördinator en alle gemeenten doen Bibob-onderzoek wanneer hier aanleiding toe is. Om kwaliteitsredenen loopt het aanvragen van informatie bij politie, OM en Belastingdienst in de regio Den Haag via het RIEC. **Voor onder meer kleinere gemeenten in onze regio kan het soms nog lastig zijn om een volwaardig Bibob-proces te organiseren.** Medewerkers van kleinere gemeenten zien soms nog te weinig Bibob-aanvragen, waardoor het lastig is voor hen hier voldoende expertise op te ontwikkelen. Ook kan sprake zijn van personele wisselingen bij de gemeenten, waardoor het bovendien complex is het gewenste kwaliteitsniveau in alle gevallen te waarborgen. Hierbij speelt tevens een rol dat dit **complexe materie** kan zijn. Het afbreukrisico kan groot zijn, bijvoorbeeld ook voor partners als de Belastingdienst, het OM en de politie. Door regionaal een adviesfunctie te creëren kunnen gemeenten bovendien ontlast worden.

Daarnaast is relevant **dat het aantal Bibob-aanvragen en -beoordelingen bij gemeenten - onder meer doordat de reikwijdte van het Bibob-instrumentarium ook steeds breder is - de laatste jaren gestaag toeneemt.** Om als RIEC-bureau de rol te blijven spelen die het heeft, is het noodzakelijk de capaciteit voor de Bibob-adviesfunctie uit te breiden. Naast de informatie-uitvraag bij politie, OM en belastingdienst zal het RIEC de adviesfunctie voor gemeenten en andere overheidsorganisaties, zoals de Provincie, uitbreiden. Het RIEC zal in complexe Bibob-casuïstiek advies geven en zal kleinere gemeenten ondersteunen in het Bibob-proces. Er wordt daarnaast geïnvesteerd in de ontwikkeling van medewerkers van gemeenten door het aanbieden van gerichte opleidingen.

Concreet gaat het hierbij onder meer om de volgende acties:

- Adviseren en toetsen in het kader van Bibob-aanvragen en – beoordelingen, bijvoorbeeld als deze worden doorgezet van gemeenten naar bijvoorbeeld de Belastingdienst.
- Adviseren en ondersteunen van overheidsorganen in de regio bij (complexe) bibob-trajecten.
- Stimuleren van kennisuitwisseling tussen de Bibob-coördinatoren van de verschillende gemeenten, evenals het organiseren van kennisuitwisseling met experts elders uit het land.
- Organiseren van opleidingsaanbod voor medewerkers van gemeenten in de regio Den Haag.

Uitgaven spoor 1b	2022	2023	2024	2025 e.v. *
Juridisch medewerker -1 fte, schaal 9		76.830	76.830	76.830
Regionaal opleidingsbudget		50.000	50.000	
Overhead		17.000	17.000	17.000
Totaal Structurele uitgaven 1b		93.830	93.830	93.830
Totaal probleemgerichte uitgaven 1b		50.000	50.000	

* Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

NB. Aanvullend wordt 1 extra FTE ten behoeve van BIBOB-ondersteuning door het RIEC-bureau ingevuld via de RIEC-versterkingsmiddelen vanaf 2022.

c) Awareness en gepercipieerde pakkans vergroot en één overheidsoptreden zichtbaar: communicatie als instrument

Door samen zichtbaar te doen en de optelsom van alle acties die we als één overheid samen doen in beeld te brengen, vergroten we de zichtbaarheid van de overheid. Dit werkt ook door in **het vertrouwen in de overheid**, zo is de gedachte. Communicatie is hierin een belangrijk instrument; we laten zien wat we met elkaar doen. 'Zichtbare actie' heeft bovendien ook **'olievlekwerking' binnen de uitvoering** tot gevolg; successen smaken naar meer en het wekt ook bij anderen enthousiasme op. Voor de mensen in de uitvoering is duidelijk dat hetgeen zij doen ertoe doet. Ook is **de boodschap aan de criminele doelgroep helder**: bij misstanden, wordt ingegrepen. En voor burgers en branches is duidelijk dat het zin heeft om te melden.

Als uitsmijter in de discussies in onze regio op het punt van communicatie werd benadrukt dat we als overheid hier wel **meer lef en creativiteit** mogen laten zien. Niet alleen acties en andere initiatieven zichtbaar maken, maar ook andere doelgroepen door middel van communicatie 'aware' maken en aanspreken, zoals bijvoorbeeld zorgprofessionals en jeugdmedewerkers. Daarom ondersteunen we partners bij het zichtbaar maken van de aanpak van ondermijning in de regio en communicatiemiddelen te ontwikkelen die partners vervolgens kunnen inzetten etc. Op deze manier ontlasten we partners door te faciliteren in kant en klare communicatiemiddelen (filmpjes, gerichte social media campagnes, flyers, persberichten etc.)

Het gaat hierbij ook om concrete acties om de **meldingsbereidheid** te vergroten. Doel is dat we als regio – uitgaande van de cijfers zoals bekend bij MMA – een significante stijging realiseren van het aantal mensen per 10.000 inwoners dat anoniem meldt en dat we opschuiven naar het landelijk gemiddelde. In dat kader is relevant dat meerdere gemeenten in onze regio zich inmiddels hebben aangesloten bij MMA en dat ook andere gemeenten dat voornemens zijn. Samen met de partners bezien we op welke wijze de meldingen nu worden opgevolgd en waar hier kansen zijn. En inzet van communicatie, bijvoorbeeld door toepassing van gamification waarmee in andere regio's ook al de nodige ervaring is opgedaan. Uit het onderzoek in het buitengebied kwam onder meer dat men niet altijd bekend is met de mogelijkheid tot anoniem melden en dat men ook uit angst afziet van het doen van meldingen.

'Last but not least', gaat het hierbij om versterkte voorzetting van **'het van elkaar leren'** en de rol die (interne) communicatie hierbij speelt. Enerzijds door de onderzoeken, lessen en trends en ontwikkelingen die we zien zo breed mogelijk te delen en voor al onze partners beschikbaar te stellen (binnen en buiten onze regio); onder andere via de Landelijke fenomeentafels en het Kennisplatform Ondermijning (KPO), en - waar mogelijk - bijvoorbeeld ook via de communicatiekanalen van brancheorganisaties en LinkedIn etc. Anderzijds is gebleken dat er binnen het netwerk in onze regio behoefte bestaat om nog vaker met elkaar ervaringen, 'best practices' en waargenomen trends en ontwikkelingen te delen tijdens netwerkbijeenkomsten en (digitale) webinars. Zo dragen we vanuit onze regio bij aan 'het blijven leren en ontwikkelen' - oftewel een 'learning community' - in de aanpak van ondermijning en denken graag mee over landelijke initiatieven om dit nog verder uit te bouwen.

Concreet gaat het hierbij om de volgende acties:

- Voorzien in maatwerk-awarenesscampagnes op verschillende thema's en doelgroepen (zie bijv. ook voor de aanpak op bedrijventerreinen, de transportsector, automotive branche, de (glas)tuinbouw etc.);
- Inzetten van communicatie als interventie bij casuïstiek;
- Inzet van communicatie ter verhoging van de meldingsbereidheid, bijvoorbeeld door middel van gamification;
- Gemeenten en andere partners ondersteunen bij actiecommunicatie; in geval van controles etc. en daarover vaker communiceren;
- Het initiëren van bredere achtergrondartikelen en interviews etc. Bijvoorbeeld ook via communicatiekanalen van publieke en private partners;
- Bijdrage leveren aan Opgavegericht Verantwoorden (zie nadere informatie verderop in dit plan);
- Het 'up to date' houden van een integrale communicatiekalender;
- Een regiobrede communicatiewerkgroep organiseren met alle partners.

Uitgaven spoor 1c	2022	2023	2024	2025 e.v. *
Communicatie medewerker - 1 fte, schaal 10	42.710	85.420	85.420	85.420
Grafisch vormgever		50.000	50.000	
Regionaal budget campagnes		50.000	50.000	
Overhead		17.000	17.000	17.000
Totaal structurele uitgaven 1c	42.710	102.420	102.420	102.420
Totaal probleemgerichte uitgaven 1c		100.000	100.000	

* Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

d) Interventies en barrières met impact: Interventiespecialist OM:

Een interventiespecialist vanuit het OM levert een betekenisvolle bijdrage in de aanpak van integrale casuïstiek. De interventiespecialist is de 'linking pin' naar de verschillende parketten en de betrokken ketenpartners, zoals bijvoorbeeld de gemeente, politie, belastingdienst en het RIEC. Opdracht aan de interventiespecialist is op zoek te gaan naar interventies die een groot maatschappelijk effect kunnen sorteren. Bijvoorbeeld ten aanzien van het verstoren van het criminele verdienmodel en het doorbreken van criminele gelegenheidsstructuren.

Concreet gaat het om onder meer de volgende acties:

- Vanuit het OM standaard aansluiten bij besprekingen over RIEC-casuïstiek;
- Op zoek gaan naar (creatieve) mogelijkheden voor de inzet van het strafrecht;
- Bezien of meer betekenisvolle en kansrijke signalen vanuit het OM als mogelijke RIEC-casussen kunnen worden ingebracht;
- In voorkomende gevallen 'linking pin' zijn naar onder meer het AP en FP. In nauwe verbinding staan met de betreffende OvJ's.

Uitgaven spoor 1d	2022	2023	2024	2025 e.v.*
Interventiespecialist OM	20.000	100.000	100.000	100.000
Totaal structurele uitgaven spoor 1d	20.000	100.000	100.000	100.000

* Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

e) Interventies en barrières met impact: Inzet van werk- en leerstudenten (LAP'ers):

Binnen de Eenheid Den Haag is ervaring opgedaan met de inzet van leer-/werkstudenten. Leerwerkstudenten (LAP'ers) zijn duale HBO-studenten die een aanstelling krijgen voor de duur van een jaar, met de mogelijkheid op verlenging bij goed functioneren. Zij werken dusdanig mee op de teams dat zij bijv. signaalrapportages op ondermijningssubjecten en alle bestuurlijke rapportages voor hun rekening kunnen meenemen, integrale controles kunnen organiseren en casusoverleggen voorbereiden en bijwonen. Ook zijn deze studenten van meerwaarde bij het gebruik van digitale toepassingen en ontwikkelingen en innovatieve ideeën. Diverse studenten vervullen ook een rol als liaison vanuit de Intelligence. Na een paar maanden inwerken, beginnen zij al aantoonbaar werk uit handen te nemen van anderen. Leerwerkstudenten kunnen geworven worden vanuit meerdere studierichtingen, zoals Integrale Veiligheidskunde, Bestuurskunde, Rechten en Communicatie.

Binnen het landelijk programmateam ondermijning (Politie) is het studententeam BOOST werkzaam. Deze studenten zijn specifiek verbonden aan het thema ondermijnende criminaliteit. Het studententeam ondersteunt de Veranderstrategie Ondermijning binnen de politie. De veranderstrategie richt zich op het versterken van de lokale aanpakken van ondermijning, door het creëren van een community, bijv. het bouwen aan een digitale leeromgeving, het ophalen van lokale aanpakken en het delen van de leerervaringen. Het delen van deze content wordt op verschillende manieren gedaan, zoals blogs, onderzoeken, podcasts en dergelijke.

De politie Eenheid Den Haag zou graag een team bestaande uit leer-/werkstudenten, gestoeld op de werking van het studententeam BOOST, willen inrichten en inzetten op de ondermijningsthema's zoals benoemd in de regionale ontwikkelstrategie en met een sterke verbinding met de lokale aanpak in de districten. Het voorstel is dan ook om deze LAP'ers zowel centraal als decentraal in de eenheid Den Haag aan de slag te laten gaan met opdrachten voortkomend uit de gestelde thema's. Deze LAP'ers werken ook nauw samen met de BOT-er en de accountmanager per district.

Concreet gaat het om de volgende acties:

- 'Hands on' verbinding en ondersteuning vanuit de politieorganisatie naar de districtelijke lokale aanpakken;
- Ondersteunende taken verrichten voor casusoverleggen (o.a. inbreng van signalen en opvolging van afspraken en acties etc.);
- Initiëren van kansrijke, innovatieve aanpakken in onze regio.

Voorstel is om 1 LAP'er per district aan te stellen voor versterking van de lokale aanpak en 2 LAP'ers op actuele regionale ondermijningsthema's, te beginnen bij de aanpakken in het buitengebied en Scheveningen-Haven.

Uitgaven spoor 1e	2022	2023	2024	2025 e.v.*
Inzet 7 LAP'ers	50.000	350.000	350.000	350.000
Totaal structurele uitgaven spoor 1e	50.000	350.000	350.000	350.000

* Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

SPOOR 2: VERSTERKEN VAN DE FINANCIËLE AANPAK: FOLLOW THE MONEY, WITWASSEN EN VASTGOED

Het is de criminele netwerken vooral te doen om het financiële gewin. De basis om hun machtspositie in de bovenwereld te versterken, bijvoorbeeld door aankoop van vastgoed. Ook kunnen zij hun status op deze wijze vergroten en hebben zij aantrekkingskracht op anderen, waaronder jonge aanwas. Tegelijkertijd is de financiële aanpak zeer complexe materie; deze aanpak vergt een lange adem. Dit vraagt om het aanhaken van specifieke expertise en hierop nadrukkelijker te investeren. Door hierop te focussen geven we niet alleen een duidelijk signaal af dat misdaad niet loont, maar grijpen we ook in daar waar het de criminele netwerken om te doen is.

a) Aanpak crimineel verdienmodel versterkt:

Door versterkte focus op financiële stromen is het mogelijk om slim te interveniëren ten aanzien van criminele netwerken. Om de aanpak van het criminele verdienmodel in onze regio te versterken is het allereerst zaak om het zicht en expertise hierop te vergroten en meer actief aan de slag te gaan met signalen en casussen. In het beter bij elkaar brengen van expertise en inzichten is nog veel winst te behalen. Concreet gaat het om onder meer de volgende acties:

- **Toewerken naar de inrichting van een integrale, regionale taskforce** met partners als FIOD, FIU, FINO-FINEC, Belastingdienst en de financiële teams van de politie Den Haag. In deze Taskforce wordt o.a. vanuit concrete geanonimiseerde casuïstiek gekeken naar MO's, 'lessons learned' en bronnen van waardevolle informatie (zie bijv. casussen, Bibob, Encrochat etc.) met het oog op kansrijke handelingsperspectieven, die wellicht breder inzetbaar zijn. Dit in aansluiting op landelijke initiatieven in dit kader en als verdere doorontwikkeling van onderstaande initiatieven.

- **Meer gebruikmaken van FIU-meldingen** als waardevolle informatiebron in de integrale aanpak en zo mogelijk als start van integrale casuïstiek. Hiervoor willen we investeren in de (integrale) duiding van verdachte transacties ten behoeve van de regio Den Haag door het financieren van een formatieplek voor een (politie)medewerker bij de FIU.
- **Investeren in financiële kennis bij het RIEC Den Haag**, zodat het RIEC Den Haag diepgaand financieel onderzoek kan doen in integrale casuïstiek, verdachte transacties gericht kan betrekken in integrale casuïstiek, partners kan adviseren over strafrechtelijk, fiscaal en bestuurlijke afpakmogelijkheden en financieel advies kan geven aan gemeenten bij BIBOB-casuïstiek.
- **Verbetering van de aansluiting met de financiële teams van de politie Den Haag**, zodat zowel binnen monodisciplinaire politiezaken als integrale casuïstiek de aanpak van het criminele verdienmodel wordt versterkt.
- Inzetten op **het zichtbaar maken van alle afpak-successen**, van klein tot groot.

Zie hieronder voor meer informatie over de financiële consequenties.

SPOOR 2: VERSTERKEN VAN DE FINANCIËLE AANPAK: FOLLOW THE MONEY, WITWASSEN EN VASTGOED

b) Aanpak vastgoed versterkt

De vastgoedsector is als niet-transparante markt een van de meest kwetsbare sectoren in Nederland voor het witwassen van geld. Een belangrijk onderdeel van de aanpak van vastgoedcriminaliteit is het inzichtelijk maken van de facilitators, die bewust en onbewust betrokken zijn bij het verhullen van de herkomst van het crimineel verkregen vermogen. Voor de regio Den Haag is onder andere gekeken naar welke vorm van vastgoedcriminaliteit bij het notariaat in beeld kan komen en hoe het meldgedrag (op basis van verdachte transacties) er in deze regio uit ziet. Notarissen melden vooral beknopt en zien met name transacties die te maken hebben met afwijkende koopsommen en waardestijgingen, al dan niet gelinkt aan ABC-transacties. Bij de transacties zijn vaak vragen over de herkomst van middelen en de manier waarop financiering is geregeld. Concreet gaat het onder meer om de volgende acties:

- Adviseren van gemeenten bij het **weerbaar maken** in relatie tot vastgoedcriminaliteit;
- **Het integraal projectleiderschap invullen voor specialistische casuïstiek;**
- **Expertisefunctie** vervullen en verstevigen voor financiële kennis en kennis van maskerende vastgoedconstructies;
- Het opzetten van **een regionale vastgoedtafel**, waar partners in de RIEC-samenwerking kennis delen over ondermijnende criminaliteit via vastgoed;
- **Verbinding organiseren met private partners**, die een rol kunnen spelen in het voorkomen van ondermijnende criminaliteit via vastgoed;

- **Samenwerking zoeken met notarissen, makelaars** om deze branches bewust te maken van de risico's op onbewust faciliteren van drugscriminaliteit en arbeidsuitbuiting (bijv. in relatie tot verhuur panden), zodat zij hun poortwachtersfunctie beter kunnen invullen;
- Het regionaal structureel **borgen van kennis** uit het lopende project Vastgoed;
- **Contact leggen met Kadaster en Rijksvastgoedbedrijf** als andere mogelijke interessante partners;
- **'Best practices' in het land ophalen** ter voorkoming van verkoop en verhuur voor criminele activiteiten door makelaars.

Spoor 2	2022	2023	2024	2025 e.v. *
Vastgoed specialist – 1 fte, schaal 12	50.000	109.590	109.590	109.590
Analist FIU – 1 fte, schaal 10	20.000	85.420	85.420	85.420
Analist RIEC - 1 fte, schaal 10		85.420	85.420	85.420
Overhead		51.000	51.000	51.000
Totaal structurele versterking spoor 2	50.000	331.430	331.430	331.430

* Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

SPOOR 3: VERSTERKTE AANPAK VAN LOGISTIEKE KNOOPPUNTEN EN KWETSBARE BRANCHES

Voor criminele netwerken zijn bepaalde logistieke knooppunten en branches cruciale schakels in hun criminele bedrijfsproces en verdienmodel. **Er is winst te behalen om met elkaar slimmer te interveniëren en barrières op te werpen ten aanzien van deze cruciale schakels.** Om effectief hierin te kunnen zijn, is het vooral zaak om private partijen en branches aan te laten haken. Ook in dit geval is het van meerwaarde gebleken om naast de aanpak van individuele casussen meer fenomeengericht te werk te gaan. Dit past in de ambitie om in de aanpak de kanteling te maken van vooral een casus-voor-casus aanpak van de ondermijnende criminaliteit, naar **meer thematisch en vanuit het fenomeen kijken naar kansrijke interventies vanuit zowel repressie als preventie.** Ook sluit de geuite behoefte aan **trend watching** hierbij aan; welke trends en ontwikkelingen zien we over een langer tijdsbestek en wat betekenen deze voor het realiseren van een slagvaardige aanpak?

a) Actiegerichte fenomeenaanpakken bedrijventerreinen, transportsector en automotive branche (door)ontwikkelen.

Uit de ondermijningsbeelden en overleggen met de partners in de regio is gebleken dat **bedrijventerreinen, de transportsector en de automotive branche** kwetsbaar zijn voor ondermijnende criminaliteit. Dit aangezien het locaties of branches betreft die interessant zijn voor de criminele netwerken, die hierin actief zijn. Ook is daarbij benadrukt dat het van belang is om reeds ingezette initiatieven door te zetten, aangezien er nog op de nodige aspecten winst te behalen valt.

Dit vooral ook wat betreft het maken van de stap naar het organiseren van meer uitvoeringskracht en het opwerpen van kansrijke barrières in samenwerking met de private partners. Zo is in 2021 gestart met het per district doorlichten van twee bedrijventerreinen en is door het RIEC een scan ontwikkeld op basis waarvan mogelijke malafide bedrijven gedetecteerd kunnen worden. Er is daarnaast winst te behalen in het vanuit o.a. politie en RIEC stelselmatiger delen van trends, fenomenen, geconstateerde eigenaardigheden, modus operandi etc. Op deze wijze kunnen wellicht ook meer indicatoren van mogelijke ondermijnende praktijken in het transport en op bedrijventerreinen in beeld worden gebracht. En deze kunnen dan ook weer breder worden gedeeld en beschikbaar gesteld.

Concreet gaat het om onder meer de volgende acties:

- **Interventies en barrières organiseren** – op basis van de bedrijvenscan - waarbij tevens aandacht is voor de aanpak van leegstand en mogelijke signalen van illegale huisvesting van arbeidsmigranten in relatie tot mogelijke arbeidsuitbuiting.
- **In samenwerking met bonafide bedrijven** interventies en barrières ontwikkelen om bedrijventerreinen en bedrijven weerbaarder te maken tegen ondermijnende criminaliteit;
- Lessen uit afzonderlijke casussen en analyses vertalen naar **concrete handelingsperspectieven** en die breed verspreiden binnen de regio; 030-662 22 55
- Op de geselecteerde bedrijventerreinen de inzet vanuit het **platform veilig ondernemen** stimuleren. Dit met name ook op bedrijventerreinen die relevant zijn in het kader van internationaal transport danwel vanuit de automotive-invalshoek geprioriteerd worden. Bezien hoe het team nodaal van de politie (vooral beleidsmatig en wat betreft inbreng van expertise) en het HEIT in dit kader vaker een bijdrage kunnen leveren aan (integrale) acties;
- Onderzoeken of we in onze regio ons voordeel kunnen doen met de zogeheten **TFOC-aanpak** en – actieweken, zoals die elders in het land tot succesvolle acties op deze fenomenen hebben geleid;
- **Het organiseren van de informatiepositie / ‘ogen en oren’ ten aanzien van mogelijke verplaatsingseffecten** (bijv. via beheerders van bedrijventerreinen). Zoals in de aanpak van de autoverhuurbranche investeren op contact met ondernemers, beheerders etc. Dit leidt tot veel betekenisvolle signalen vanuit de branche, zo is de ervaring;

- Het bezien van **gerichtere inzet van ANPR** om controles en interventies uit te kunnen voeren (en te realiseren randvoorwaarden in dit kader);
- Het uitvoeren van **fenomeenanalyses** die door het inzicht te vergroten concrete aanknopingspunten geven voor acties, barrières en het aanhaken van bijvoorbeeld andere dan de gebruikelijke partners. Fenomeenanalyses ook die behulpzaam zijn in agenderende zin – in het kader van brede awareness. Bijvoorbeeld naar de gemeenteraden en landelijke partners toe, zoals het geval was met het rapport ‘Mainport in de tweede linie’, dat startpunt was voor de huidige integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit in de sierteelt;
- Een **trendwatching**-sessie met brede vertegenwoordiging vanuit de partners en de wetenschap etc. organiseren.

NB. Voor PVO-samenwerking wordt separaat budget aangevraagd.

Spoor 3a	2022	2023	2024	2025 e.v. *
Projectleider - 1 fte, schaal 12		109.590	109.590	
Fenomeenonderzoek		80.000	80.000	
Overhead		17.000	17.000	
Totaal probleemgerichte uitgaven spoor 3a		206.590	206.590	

* Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

b) (Kwetsbaarheid voor) ondermijnende criminaliteit aangepakt in Scheveningen-Haven:

De bestuurlijke criminaliteitsbeeld analyse (BCBA) Scheveningen-Haven die in 2017 is opgesteld in opdracht van de gemeente biedt inzicht in de aard en omvang van de ondermijningsproblematiek dan wel –risico's in de Scheveningse Haven. De Scheveningse zeehaven is relatief klein, maar heeft een aantal unieke kenmerken zoals een directe ontsluiting naar de Noordzee en daarmee internationale wateren. Tezamen met een aantal stevige primaire functies die uiteenlopen van maritiem, visserij, bedrijventerrein tot toeristische (watersport) activiteiten en horeca. Daarnaast is er een grote jachthaven aanwezig. Via de Scheveningse haven komt drugs aan land in de regio Den Haag die vervolgens naar de stad en het achterland vervoerd wordt.

Op basis van deze BCBA is in 2017 – mede met behulp van eerdere Rijksgelden - een integrale aanpak gestart. In deze aanpak is duidelijk geworden dat er op het gebied van mensenhandel en drugshandel - in samenhang met de complexiteit van het gebied - verbrede inzet nodig is. In het havengebied zijn verschillende gelegenheidsstructuren voor ondermijnende activiteiten aanwezig, zoals de visafslag en het transport, de jachthaven en short-stay verblijven. De problematiek van de Scheveningse haven raakt daarbij niet alleen de stad Den Haag maar ook de regio. De risico's voor het gebied worden alleen maar groter nu in alle andere regio's aanpakken worden ontwikkeld voor de zeehavens die er in Nederland zijn. Zo wordt in het kader van de mainportaanpak extra ingezet op de Rotterdamse haven, de havens van Zeeland, het Noordzeekanaal ed.

Aanpak

De aanpak in Scheveningen-haven wordt regionaal geprioriteerd en de scope van de huidige inzet verbreden we naar een integraal programma om te komen tot een weerbare haven. Daarbij gaan we uit van de volgende ambitie: “Een veilige en integere zeehaven door middel van het zo veel mogelijk tegengaan, verstoren en stoppen van ondermijnende activiteiten.” Het programma richt zich middels de volgende 3 pijlers op een versterking en verbreding van het huidige programma (1) en een uitbreiding naar activiteiten op de wal (2 en 3):

1. **Continueren en versterken van het huidige project waarbij de focus ligt op maritieme activiteiten.** Hiervoor wordt ingezet op versterking van de lopende aanpak middels technische hulpmiddelen en optimalisatie van integrale inzet en controles op het water;
2. **Uitbreiden van het huidige project naar ‘het droge’.** Inzet is om de gelegenheidsstructuren rond bedrijfsmatige activiteiten op het land te duiden en bezien of zij zijn te koppelen aan de ondermijnende activiteiten die reeds op het water zijn waargenomen. De verwachte focus zal liggen op de visserij en samenhangend transport, pleziervaart en short-stay verblijfsmogelijkheden;
3. **Vergroten van weerbaarheid in het gebied door bonafide ondernemers in het gebied te ondersteunen en malafide bedrijvigheid tegen te gaan en te weren.** Hiervoor wordt samenwerking gezocht met het Platform veilig ondernemen (PVO).

Spoor 3b	2022	2023	2024	2025 e.v. *
Projectleider - 1 fte, schaal 12	50.000	109.590	109.590	
Communicatie		30.000	30.000	
Camera	16.000	50.000	50.000	
Registratiesysteem	50.000	50.000	50.000	
Overhead		17.000	17.000	
Totaal probleemgerichte uitgaven 3b	116.000	256.590	256.590	

* Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

c) (Kwetsbaarheid voor) ondermijnende criminaliteit aangepakt in het buitengebied en de (glas)tuinbouw:

Het afgelopen jaar heeft in de regio Den Haag een actieonderzoek plaatsgevonden naar (kwetsbaarheid voor) ondermijnende criminaliteit in de land- en tuinbouw. Daaruit is geconcludeerd dat deze problematiek serieus genomen moet worden en meer prioriteit verdient; het betreft complexe problematiek die breder is dan kwetsbaarheid voor criminele praktijken. Door die breedte van de problematiek in gezamenlijkheid te erkennen, is het mogelijk om meer duurzame oplossingsrichtingen in beeld te krijgen. Er wordt geïntensiveerd samengewerkt om op het in onze regio breed aanwezig zijn van land en (glas)tuinbouw te zorgen dat overheden en bedrijven weerbaar zijn tegen ondermijning. Hierbij zorgen we voor een goede aansluiting tussen de weerbare sierteelt en de weerbare land- en glastuinbouw. Met die gemeenten die land- en (glas)tuinbouw binnen hun gemeentegrenzen hebben, met provincie, waterschappen, omgevingsdiensten en de sectorale organisaties zoals LTO en met bedrijven werken we samen om te voorkomen dat boeren en tuinders onbewust een bijdrage leveren aan de drugscriminaliteit. Een 'dedicated' aanjager wordt aangesteld met als taak om in het vervolg op het onderzoek een concrete actieagenda met alle relevante partners verder uit te werken en in acties om te zetten. Ook is het de taak van de aanjager om de aansluiting te organiseren op de aanpak weerbare sierteelt die in onze regio loopt. Waar mogelijk wordt samen opgetrokken.

NB. Voor voortzetting van de aanpak Weerbare Sierteelt is separaat financiering aangevraagd vanuit het mainport-budget. Ook voor PVO-samenwerking wordt separaat budget aangevraagd.

Spoor 3c	2022	2023	2024	2025 e.v. *
Kwartiermaker - 1 fte, schaal 12		109.590	109.590	
Conferentie (i.s.m. Provincie)	30.000			
Overhead		17.000	17.000	
Totaal probleemgerichte versterking 3c		126.590	126.590	

* Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

SPOOR 4: VOORKOMEN JONGE AANWAS:

Meer aan de voorkant opereren in de aanpak van ondermijning, dat is ook de wens in onze regio! Vooral het voortzetten van de initiatieven op het voorkomen van jonge aanwas wordt hierin als van meerwaarde gezien.

a) Continueren Dealbreakers:

In de Stuurgroep RIEC en in de sessies van het kernteam etc. is benadrukt dat het van belang is om meerjarig te blijven investeren in - en te borgen van - het project Dealbreakers. Dit vanuit de ambitie om meer aan de voorkant te komen van de problematiek. De aanpak vraagt om vasthoudendheid en lange adem van de verschillende partners. Momenteel loopt dit project in 5 gemeenten in onze regio.

De versterkingsgelden worden ingezet om:

- het project te verbreden naar de andere gemeenten binnen onze regio, en;
- het project verder te verdiepen.

Concreet gaat het om onder meer de volgende acties:

- Coördinatie voeren op samenwerking tussen betrokken organisaties zoals RIEC, Zorg- en Veiligheidshuis, politie, OM, gemeenten, zorgpartners, etc.;
- Analyses uitvoeren en integrale casuïstiek draaien gericht op criminele families en voorkomen van jonge aanwas;
- Gemeenten ondersteunen bij het vormgeven van de aanpak van jonge aanwas. Regionale tools ontwikkelen en beschikbaar stellen, zoals bijvoorbeeld ondersteunende middelen voor scholen etc.
- De website van het project Dealbreakers structureel in stand houden.
- Inzet van 'influencers', waar jongeren tegenop kijken.
- Aanboren van uitvoeringskracht / positieve kracht vanuit de wijk zelf, bijvoorbeeld ondernemers die van meerwaarde kunnen zijn voor stages en burgers die bijvoorbeeld actief zijn op de sportverenigingen.
- Borging van de regionale aanjaagrol voor aanpak jonge aanwas bij het RIEC.
- Elders ophalen van voor onze regio relevante 'best practices' en ervaringen.

SPOOR 4: VOORKOMEN JONGE AANWAS:

NB. Voor gemeenten is er separaat Rijksbudget gericht op het ontwikkelen van de wijkenaanpak en voor preventie. Hier kunnen gemeenten voorstellen indienen en budget vragen. Exacte kaders zijn momenteel nog niet bekend. Eerste gesprekken hierover met het Rijk lopen. De gemeente Den Haag heeft daarnaast reeds een toekenning gehad voor het vormgeven van een aanpak voor Den Haag Zuid-West.

Spoor 4	2022	2023	2024	2025 e.v. *
Projectleider - 2fte, schaal 12	25.000	219.180	219.180	
Analyse / Onderzoek		50.000	50.000	
Website / Communicatie		50.000	50.000	
Doorlopende leerlijn		50.000	50.000	
Overhead		34.000	34.000	
Totaal probleemgerichte versterking spoor 4	25.000	403.180	403.180	

* Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

4. BEGROTING

4. TOTALE BEGROTING VERSTERKINGSGELDEN

Met voorgaande voorstellen komen we uit op de volgende totalen, waarbij we de begroting voor dit moment grotendeels sluitend hebben gemaakt (en waarbij we enkele posten uit sporen 1 en 2 ook met de probleemgerichte gelden zullen dekken):

Begrote inkomsten 2022-2023-2024	
Aanloopbudget	1.228.095
Probleemgerichte middelen 2022 (voorschot)	1.091.640
Structurele middelen 2023	1.960.000
Structurele middelen 2024	1.960.000
Probleemgerichte middelen 2023	587.160
Probleemgerichte middelen 2024	587.160
Totale inkomsten	7.414.055

Begrote uitgaven 2022-2023-2024			
Structurele versterking	2022	2023	2024 e.v. *
Spoor 1 - Coalitie tegen ondermijning	112.710	1.722.050	1.722.050
Spoor 2 - Financiële aanpak	70.000	331.430	331.430
Totaal structurele versterking	182.720	2.053.480	2.053.480
Probleemgerichte versterking	2022	2023	2024
Spoor 1 - Coalitie tegen ondermijning	0	150.000	150.000
Spoor 3 - Knooppunten / Branches	146.000	589.770	589.770
Spoor 4 - Voorkomen jonge aanwas	25.000	403.180	403.180
Totaal probleemgerichte versterking	171.000	1.142.950	1.142.950
Totaal uitgaven 2022, 2023 en 2024:	6.746.570		

* Medio 2024 kijken naar de exacte inzet van de middelen voor probleemgerichte versterking vanaf 2025. Ook voor 2025 e.v. gaan we uit van inzet van financiële middelen in dit kader. Echter, medio 2024 willen we de precieze verdeling van de middelen t.z.t. bezien. Dit mede op basis van de ontwikkelingen in ernst en omvang van de problematiek.

5. EVALUATIE, MONITORING EN VERANTWOORDING

MONITORING EN VERANTWOORDING: STUREN OP EFFECT

Zoals ook door de Minister van JenV in haar brief van 26 april 2022 aan de Tweede Kamer is benadrukt, is het zaak om meer te gaan sturen op effecten dan op input. De ondermijnende criminaliteit past zich immers in razend tempo aan, wat betekent dat de aanpak ervan dynamisch, innovatief en wendbaar moet zijn. Bovendien houdt het sturen op maatschappelijke effecten ons scherp in de samenwerking: **doen we nog steeds met elkaar de ‘goede dingen’ en doen we dat goed? Werken we vanuit ‘de bedoeling’?**

Mede tegen deze achtergrond en gezien onze ambitie in deze strategie om het maatschappelijk effect voorop te stellen, is recent een start gemaakt met een traject op opgavegericht verantwoord. De NSOB heeft een toelichting aan een integrale werkgroep van RIEC-partners gegeven op het rapport Naar een nieuw fundament. Hierin worden drie verschillende invalshoeken behandeld om te komen tot een verantwoordingsontwerp: netwerksturing, tellen en tijd. De uitdaging is om vanuit deze verschillende invalshoeken en bijbehorende perspectieven een voor de context van de regio Den Haag een passende manier te formuleren om over de aanpak van ondermijning te verantwoorden.

Hierbij erkennen we dat samen sturen op effecten en er samen over rapporteren in de kern ook een samenwerkingsvraagstuk is; er is niet één dominante organisatie of perspectief, maar er wordt gewerkt vanuit een netwerk van partijen met verschillende interventiemogelijkheden. Dit kan knellen met de bestaande verantwoordingsstructuren.

Vragen die centraal staan in deze ontwikkeling, zijn:

- **Hoe zorgen we ervoor dat de maatschappelijke opgave in de verantwoording centraal blijft staan?**
- **Hoe zorgen we als netwerksamenwerking ervoor dat we de opgave in gezamenlijkheid (effectief) verantwoorden?**

Uiteraard gaat het hierbij om in de gezamenlijkheid vaststellen van zowel kwantitatieve als kwalitatieve doelstellingen en te realiseren effecten, waarop we onder meer door het dashboard kunnen monitoren. De betreffende integrale werkgroep neemt hierin het voortouw. Dit onder aansturing van de Stuurgroep RIEC. Wij zijn bereid om mee te werken aan evaluatieonderzoek dat door het ministerie van JenV in dit kader zal worden geïnitieerd.

BIJLAGEN

Totstandkoming ontwikkelstrategie 2023 e.v., waaronder de uitwerking en de inzet van de versterkingsgelden:

7 juni 2021 - De Stuurgroep RIEC heeft besloten tot een gezamenlijk integraal traject met als uitkomst een ontwikkelstrategie voor doorontwikkeling van de RIEC-samenwerking en -sturing in de regio Den Haag voor 2023 e.v.

15 juli 2021 – Overleg Kernteam RIEC

September – oktober 2021 – Vijf inspiratiesessies met brede vertegenwoordiging vanuit de partners

13 oktober 2021 – Bijeenkomst partners op bestuurlijk niveau

9 november 2021 – Bijeenkomst landelijke partners

11 november 2021 – Sessie gemeenten regio Den Haag

2 december 2021 – Stuurgroep RIEC

18 januari 2022 – Heisessie Kernteam RIEC

10 maart 2022 – Stuurgroep RIEC

31 maart 2022 – RBO

18 mei 2022 – Kernteam RIEC

Diverse data – Districtscolleges

2 juni 2022 – Stuurgroep RIEC

23 juni 2022 - RBO

BIJLAGEN

Randvoorwaarden, zoals kenbaar gemaakt vanuit het ministerie van JenV bij brief van 16 mei 2022 aan de voorzitter van de Stuurgroep RIEC om aanspraak te kunnen maken op de landelijke versterkingsgelden:

Vanuit JenV is aangegeven dat de volgende onderdelen expliciet terug dienen te komen in de plannen vanuit de regio's, om aanspraak te kunnen maken op de versterkingsgelden. Deze kaders zijn tevens uitgangspunt geweest voor de totstandkoming van deze ontwikkelstrategie.

- Een beschrijving op hoofdlijnen van de bestaande problematiek van de ondermijnende criminaliteit in de regio, op basis van de beschikbare kennis, cijfers en inzichten.
- Een omschrijving van de aanpak op hoofdlijnen die momenteel reeds wordt ingezet om de bovenstaande problematiek het hoofd te bieden.
- Een voorstel om een versnelling en duurzame versterking van de aanpak te realiseren, waarbij inzicht wordt gegeven in de concrete doelstellingen en resultaten.
- Naast een financiële verantwoording wil JenV samen met de betrokken partners ook de maatschappelijke verantwoording en het zicht op de effecten van de aanpak beter vormgeven. Bij de toekenning van de middelen wordt nadere informatie verstrekt over de wijze waarop deze rapportage ingericht kan gaan worden, waarbij aansluiting wordt gezocht bij het traject dat de RIEC's reeds hebben ingezet in het kader van Rijker Verantwoorden. U wordt verzocht om mee te werken aan een overkoepelend evaluatietraject dat centraal zal plaatsvinden.

- U maakt inzichtelijk welke regionale en/of landelijke partijen onderdeel uitmaken van de uitvoering van het regionale versterkingsplan en met welke partners uw voorstel is afgestemd. Kosten voor keteneffecten dienen onderdeel uit te maken van het plan. Daar waar vanuit de middelen inzetbenodigd is van organisaties die landelijk gefinancierd worden (zoals politie of Belastingdienst), wordt u verzocht dit separaat inzichtelijk te maken, zodat dit indien nodig centraal verrekend kan worden bij de toekenning.
- Het plan dient te worden vastgesteld en ingediend door de regionale stuurgroep RIEC. Indien de functie van voorzitter Stuurgroep RIEC in uw regio niet overlapt met de functie van Regioburgemeester, dan wordt het plan tevens met laatstgenoemde afgestemd.
- U maakt in uw plan expliciet hoe kleinere gemeenten betrokken worden, mede om waterbedeffecten te voorkomen en kennis en leerervaringen uit te wisselen.
- U betreft de lessen uit de midterm review 2020, het WODC evaluatie onderzoek 'Versterking aanpak ondermijnende criminaliteit 2019-2021' en eventuele interne evaluaties bij het opstellen van uw plan.
- U omschrijft in het voorstel de interne en externe communicatie van uw versterkingsplan, waarbij het plan laat zien dat opgedane kennis ook ter beschikking kan worden gesteld aan een te ontwikkelen learning community.

BIJLAGEN

- Het voorstel dient invulling te geven aan een aanpak waarin partners vanuit een gedeelde ambitie optreden en brede maatschappelijke coalities gevormd worden. Daarom is cofinanciering vanuit betrokken (publiek/private) partners in de aanpak gewenst. In uw plan kunt u laten zien op welke wijze mogelijke cofinanciering plaatsvindt; dit kan ook betrekking hebben op de inzet van personele capaciteit.
- U wordt verzocht bij het opstellen van het versterkingsplan aansluiting te zoeken bij de initiatieven die in uw regio worden ingezet vanuit de andere thematische versterkingen uit de intensivering van het breed offensief, zoals preventie en de aanpak op logistieke knooppunten. Daarmee kan geborgd worden dat de verschillende initiatieven goed op elkaar aansluiten cq. elkaar versterken.
- Het plan bevat een realistische planning van de uitrol van uw plan, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele aanloopfase en benodigde periode voor werving/absorptievermogen.
- Het basisbedrag wordt in principe structureel toegekend, het 'plus' bedrag wordt na een periode van twee jaar herijkt. Het voornemen is om na drie jaar de voortgang en opbrengst van de regionale inzet centraal te evalueren. Indien wenselijk kan op basis van deze evaluatie ook ingespeeld worden op nadere inzichten en nieuwe of onvoorziene ontwikkelingen. Het SBO adviseert over de continuering van de middelen.